

Dato: 14. januar 2021
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lasse Lykke Gregersen
Sagsnr.: 2020-10-0606
Dok.: 1761637

**Forslag
til
Lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og rets-
plejeloven**
(Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og
udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 79 b indsættes i 9. *kapitel*:

»§ 79 c. Den, som idømmes fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse af §§ 119, 119 b, 123, 134 a, 192 a, § 244, stk. 1, §§ 245 og 246, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1, §§ 266, 288 og 291, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller lovgivningen om knive og blankvåben, kan ved dommen gives opholdsforbud efter stk. 2.

Stk. 2. Ved opholdsforbud forstås et forbud mod at færdes og opholde sig på serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, og hvortil der er offentlig adgang, samt i nattelivszoner udpeget i medfør § 6 c i lov om politiets virksomhed. Et opholdsforbud efter 1. pkt. gælder i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5.

Stk. 3. Politiet kan meddele tilladelse til færden eller ophold i nattelivszoner omfattet af stk. 1, jf. stk. 2, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Stk. 4. Forbud efter stk. 1 gives på tid op til 2 år regnet fra endelig dom. Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges forbuddet tilsvarende.

Stk. 5. Politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af serveringssteder om, hvilke personer der er meddelt opholdsforbud efter stk. 1. Videregivelsen må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbuddet.

Stk. 6. De oplysninger, som politiet videregiver i medfør af stk. 5, må kun behandles af indehavere, bestyrere og dørmænd, jf. dog stk. 8, nr. 3. Oplysningerne må kun behandles i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud efter stk. 1.

Stk. 7. Indehavere, bestyrere og dørmænd har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som er nævnt i stk. 6. Det samme gælder andre personer, der i medfør af regler fastsat efter stk. 8, nr. 3, kan behandle de pågældende oplysninger. §§ 152 og 152 c – 152 f finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om

- 1) tilladelser efter stk. 3, herunder indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser,
- 2) politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 5,
- 3) modtagerens tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysninger som nævnt i stk. 5, herunder om oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 6 nævnte, og
- 4) straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af nr. 3.«

2. I § 124 a indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Den, som forsætligt eller ved grov uagtsomhed overtræder et opholdsforbud efter § 79 c, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.«

§ 2

I lov om politiets virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019, foretages følgende ændring:

1. Efter § 6 a indsættes før overskriften før § 7:

»§ 6 b. Politiet kan med henblik på at fremme trygheden i et område udstede forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (tryghedsskabende opholdsforbud). Et tryghedsskabende opholdsforbud er ikke til hinder for almindelig færden i området.

Stk. 2. Udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter stk. 1 kan ske, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området. Det er en forudsætning, at udstedelse af et tryghedsskabende op-

holdsforbud vurderes at være et egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området.

Stk. 3. Overtrædelse af et forbud efter stk. 1 straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Et tryghedsskabende opholdsforbud efter stk. 1 kan meddeles for en periode på op til 30 dage. Beslutningen kan forlænges med op til 30 dage ad gangen. Beslutningen kan udformes, så forbuddet efter stk. 1 kun gælder på bestemte tidspunkter af døgnet.

Stk. 5. En beslutning som nævnt i stk. 1 træffes af politidirektøren eller den, som denne bemyndiger hertil. Beslutningen skal offentliggøres og indeholde en begrundelse og angivelse af det afgrænsede geografiske område og tidsrum, som beslutningen gælder for.

Stk. 6. Politiet skal ved skiltning på det sted, der er omfattet af et forbud efter stk. 1, gøre opmærksom på forbuddet.

§ 6 c. Politiet kan for en nærmere bestemt periode udpege et afgrænset geografisk område (nattelivszone), hvor et opholdsforbud meddelt efter straffelovens § 79 c, stk. 1, finder anvendelse.

Stk. 2. Udpegning af nattelivszone efter stk. 1 kan ske, hvor der i det pågældende område er en tæt koncentration af natklubber, barer, caféer og lignende med åbningstid efter kl. 24, og udpegningen af en nattelivszone vurderes at være egnet til at imødegå lovovertrædelser i aften- og nattetimerne.

Stk. 3. En beslutning som nævnt i stk. 1 træffes af politidirektøren eller den, som denne bemyndiger hertil. Beslutningen skal offentliggøres og indeholde en begrundelse og en angivelse af det afgrænsede geografiske område og tidsrum, som beslutningen gælder for.«

§ 3

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1445 af 29. september 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 495, *stk. 1*, indsætte som *3. pkt.*:

»Der kan endvidere foretages udlæg i beslaglagt gods, der er i politiets besiddelse, for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.«

2. I § 801, *stk. 1, nr. 3*, udgår »og«.

3. I § 801, stk. 1, nr. 4, ændres »forfølgning.« til: »forfølgning, og«.

4. I § 801, stk. 1, indsættes som nr. 5:

»5) til sikring af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.«

5. § 802, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre

- a) det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen, eller
- b) krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om gælden har tilknytning til den sag, som mistanken angår.«

6. I § 805, stk. 3, ændres »eller forurettedes krav på erstatning« til: », forurettedes krav på erstatning eller krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden,«.

7. I § 807 d, stk. 2, 1. pkt., ændres »og dernæst bødekraft« til: », dernæst bødekraft og dernæst krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden«.

8. I § 807 d indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. En afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods til fyldestgørelse af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, har uanset stk. 3, 3. pkt., den virkning, at beslaglæggelsen bevarer sin gyldighed, jf. § 807 b, stk. 2, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former om det sikrede krav eller foretages udlæg for dette. Har retten i medfør af stk. 4, 1. pkt., bestemt, at en beslaglæggelse til sikring af et erstatningskrav bevarer sin gyldighed, regnes fristen fra rettens afgørelse efter stk. 4, 2. pkt. Sluttes en sag ved påtaleopgivelse eller frifindelse, bevarer en beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset stk. 3, 4. pkt., sin gyldighed, jf. § 807 b, stk. 2, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former om det sikrede krav eller foretages udlæg for dette. § 807 c finder tilsvarende anvendelse.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

9. I § 1002, stk. 2, 2. pkt., ændres »stk. 5« til »stk. 6«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2021.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 2 kan sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Forbud mod at deltage i nattelivet
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Tryghedsskabende opholdsforbud
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Beslaglæggelse til sikring af krav omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser og til databeskyttelseslovgivningen
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen ønsker et Danmark, hvor det er trygt at færdes overalt. Regeringen vil ikke acceptere, at der er områder i Danmark, der er plaget af hårdkogte kriminelle og grupper af unge, der skaber utryghed.

Der har i alt for lang tid været eksempler på, at grupper af især unge mænd udviser en uacceptabel adfærd, hvor de dominerer områder i det offentlige rum og skaber en hverdag præget af frygt og utryghed for andre mennesker. En adfærd som i ekstreme tilfælde ender i umotiverede, voldelige overfald på andre unge – bl.a. i nattelivet. Den adfærd er et anslag mod trygheden i

samfundet og en hån mod fællesskabet. Sådant en adfærd påvirker almindelige menneskers dagligdag og får dem til at vælge en anden vej hjem fra arbejde og skole eller undgå at tage toget om aftenen.

Det er alt sammen med til at begrænse almindelige menneskers frihed.

Det er samtidig regeringens opfattelse, at det er uacceptabelt, at nogle personer, der har gæld til det offentlige, er i stand til at opretholde en tilværelse, der ikke afspejler, at de pågældende har gæld.

Danskernes tryghed er afgørende for regeringen. Derfor har regeringen allerede præsenteret flere initiativer mod bl.a. vanvidskørsel og affyring af fyrværkeri mod betjente og ambulancefolk, men regeringen ønsker at tage yderligere skridt for at komme den utryghedsskabende adfærd til livs.

Regeringen fremlagde den 8. oktober 2020 udspillet ”Tryghed for alle danskere”, der indeholder initiativer mod utryghedsskabende adfærd. Lovforslaget gennemfører centrale dele af initiativerne i regeringens udspil.

Formålet med lovforslaget er for det første at indføre regler, der sikrer, at personer, der er dømt for voldelige overfald i nattelivet, i en periode på op til 2 år ikke kan færdes og opholde sig i nattelivet. Det skal både sikre, at den dømte ikke på ny begår vold i nattelivet, og at ofre for vold i nattelivet ikke efter relativt kort tid igen kan stå ansigt til ansigt med deres overfaldsmand.

Formålet med lovforslaget er herudover at indføre regler, der giver mulighed for, at politiet kan udstede et generelt forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, hvis en gruppe af personer udviser en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i området. Hermed får politiet et nyt værktøj til at sætte effektivt ind over for grupper af personer, der skaber utryghed i et område.

Formålet med lovforslaget er endelig at udvide adgangen til at beslaglægge værdigenstande hos en mistænkt, så gæld til det offentlige generelt bliver omfattet af beslaglæggelsesadgangen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forbud mod at deltage i nattelivet

2.1.1. Gældende ret

Straffeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse om, at retten under nærmere omstændigheder kan give en dømt person forbud mod at opholde sig i nattelivet.

Straffeloven indeholder imidlertid regler om andre typer af opholdsforbud, der kan gives ved dom.

Det gælder f.eks. straffelovens §§ 79 a og 79 b, hvorefter retten i forbindelse med dom af ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter i visse nærmere bestemte tilfælde kan give den dømte forbud mod at færdes eller opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder.

Efter straffelovens § 79 a, stk. 1, kan retten således i forbindelse med dom for visse lovovertrædelser med relation til en bandekonflikt mv. give den dømte forbud mod at færdes eller opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder.

Et sådant opholdsforbud skal som udgangspunkt omfatte de kommuner, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået. Endvidere kan der gives et opholdsforbud i den eller de kommuner, hvor den gruppe af personer, som den dømte er tilknyttet, opholder sig. Opholdsforbud gives på tid fra 1 til 10 år regnet fra endelig dom. Politiet kan give tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan retten i forbindelse med dom for overtrædelse af de forbrydelser, der er nævnt i lovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, give den dømte forbud mod at færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder.

Et sådant opholdsforbud skal som udgangspunkt omfatte den eller de kommuner, hvor den dømte er blevet radikaliseret. Endvidere kan der gives et opholdsforbud i den eller de kommuner, hvor den person eller det netværk af personer, der har haft betydning for den dømtes radikalisering, opholder sig. Opholdsforbuddet gives på tid fra 1 til 10 år regnet fra endelig dom.

Politiet kan give tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Overtrædelse af et opholdsforbud meddelt efter § 79 a eller § 79 b kan efter straffelovens § 124 a straffes med fængsel indtil 2 år. Strafferammen indebærer, at bøde ikke kan anvendes.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelserne, jf. Folketingstidende 2017-2018, A, L 35 som fremsat, s. 23, og Folketingstidende 2019-20, A, L 130 som fremsat, s. 44, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud efter § 79 a eller § 79 b i førstegangstilfælde som udgangspunkt skal fastsættes til ubetinget fængsel i 60 dage. Den konkrete strafudmåling vil bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Uden for straffeloven findes der derudover forskellige steder i lovgivningen hjemmel til, at politiet kan meddele opholdsforbud af forskellig karakter.

Det gælder f.eks. § 31, stk. 2, i lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling mv. (restaurationsloven), hvorefter politiet kan forbyde personer at opholde sig som gæst i bestemte virksomheder, hvis personen i forbindelse med et besøg på et sted, hvorfra der foregår salg eller drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet, har begået en strafbar handling.

Det er en forudsætning for at meddele et restaurationsforbud, at det må anses for nødvendigt af hensyn til lovlighed, sædelighed, ædruelighed eller opretholdelse af ro og orden.

Der skal ikke nødvendigvis være sammenhæng mellem det strafbare forhold, som ligger til grund for restaurationsforbuddet, og den eller de restaurationer, forbuddet omfatter. Politiet har således mulighed for at udstede et restaurationsforbud, der omfatter andre restaurationer end den, hvor det strafbare forhold er begået, hvis det efter en konkret vurdering anses for nødvendigt af hensyn til lovlighed, sædelighed, ædruelighed eller opretholdelse af ro og orden.

Såfremt de pågældende restaurationer er beliggende på en sådan måde, at de udgør et samlet restaurationsområde, kan politiet efter en konkret vurde-

ring udstrække restaurationsforbuddet til at omfatte alle restaurationer i området («zoneforbud«).

Et restaurationsforbud kan meddeles første gang, der er konstateret et strafbart forhold i forbindelse med et besøg på en restauration, og gives på restauratørens begæring eller politiets eget initiativ.

Der er ikke i loven taget stilling til den tidsmæssige udstrækning af et restaurationsforbud, men det forudsættes, at forbuddet begrænses til den periode, hvor det efter en konkret vurdering er nødvendigt af hensyn til lovlighed, sædelighed, ædruelighed eller opretholdelse af ro og orden på den eller de restaurationer, der er omfattet af forbuddet. I praksis gives et restaurationsforbud for 2 år.

Overtrædelse af et restaurationsforbud kan efter § 37, stk. 1, nr. 1, og stk. 3, i lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling mv. straffes med bøde og under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Et andet eksempel er § 6, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger (ordensbekendtgørelsen) med senere ændringer. Efter denne bestemmelse kan politiet meddele en person, der har udvist særlig utryghedsskabende adfærd eller ved sin adfærd har bidraget til at skabe særlig utryghed, forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for en radius af 500 meter fra det sted, hvor adfærden har fundet sted. Den geografiske udstrækning af et zoneforbud kan fastsættes til en radius af 1.000 meter, hvis geografiske eller andre hensyn tilsiger det. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.1.5.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Danskerne skal kunne føle sig trygge, når de går ud. Det gælder uanset hvor og uanset hvornår. Den tryghed udfordres af personer, der uden hensyn til deres medmennesker – og nogle gange helt umotiveret – overfalder andre i nattelivet. Den type kriminalitet er et anslag mod trygheden i samfundet og en hån mod fællesskabet.

Regeringen vil derfor sætte ind over for volden og utrygheden i nattelivet ved at indføre regler, der sikrer, at personer, der er dømt for visse former for kriminalitet i nattelivet, herunder voldelige overfald, i en periode på op til 2 år ikke kan færdes og opholde sig i nattelivet. Det skal sikre, at den dømte

ikke på ny begår kriminalitet i nattelivet kort efter at være blevet dømt herfor, og at f.eks. ofre for vold i nattelivet ikke kort efter dommen igen kan stå ansigt til ansigt med deres overfaldsmand.

Politiet kan allerede efter de gældende regler forbyde personer, som har begået en strafbar handling i forbindelse med besøg på et sted, hvorfra der foregår salg af mad og drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet, at opholde sig som gæst i bestemte virksomheder. Regeringen finder imidlertid ikke, at de nuværende regler på en tilstrækkelig måde afholder personer, der dømmes for kriminalitet i nattelivet, herunder voldelige overfald, fra at begå f.eks. nye voldelige overfald i nattelivet. De gældende regler giver således ikke mulighed for et mere generelt forbud mod at færdes og opholde sig i nattelivet i en nærmere bestemt periode.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der bør indføres en mulighed for, at retten i forbindelse med en dom for en række nærmere bestemte lovovertrædelser kan meddele et opholdsforbud i en tidsbegrænset periode, der sikrer, at den dømte i denne periode ikke kan deltage i nattelivet.

Opholdsforbuddet bør for at virke mest effektivt både gælde i forhold til serveringssteder og i forhold til områder med stor »gadeaktivitet« om natten, hvor mange mennesker forsamlles på et geografisk relativt afgrænset område.

Et sådan opholdsforbud vil være et indgreb i den dømtes bevægelsesfrihed, og Justitsministeriet finder det derfor afgørende, at forbuddet meddeles af domstolene og for en begrænset tidsmæssig udstrækning.

Det overordnede ansvar for at håndhæve et opholdsforbud vil ligge hos politiet, men for at sikre effektiv håndhævelse finder Justitsministeriet det nødvendigt, at politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af bestemte serveringssteder om, at en person har forbud mod at færdes og opholde sig på stedet. Videregivelsen må imidlertid kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud, og oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Betingelser for at idømme et opholdsforbud

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 79 c, der giver mulighed for, at personer, der idømmes fængselsstraf eller anden strafferet-

lig retsfølge af frihedsberøvende karakter for overtrædelse af straffelovens §§ 119, 119 b, 123, 134 a, 192 a, § 244, stk. 1, §§ 245 og 246, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1, §§ 266, 288 og 291, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller lovgivningen om knive og blankvåben, ved dommen kan gives et opholdsforbud.

Forslaget indebærer således, at et opholdsforbud kan idømmes sammen med både en ubetinget eller betinget fængselsstraf samt i forbindelse med en anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Dette omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 og 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1, vil omvendt ikke kunne idømmes i sager, hvor straffen alene er bøde.

Et opholdsforbud vil kunne gives, uanset hvilken af de i den foreslåede § 79 c, stk. 1, nævnte bestemmelser eller særlove, den pågældende dømmes for at have overtrådt, og det er som udgangspunkt uden betydning, hvor lang den idømte frihedsstraf er. Det forudsættes dog, at der normalvis vil skulle være tale om betinget eller ubetinget frihedsstraf på 30 dage eller derover, før et opholdsforbud er relevant. Opholdsforbud vil dog også efter omstændighederne kunne være relevant, hvis der idømmes en lavere straf, men hvor der f.eks. er tale om, at den pågældende gentagne gange tidligere er dømt for ligesået kriminalitet eller for kriminalitet, der er begået i nattelivet.

Den foreslåede ordning omfatter tillige forsøg på og medvirken til lovovertrædelserne, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

2.1.3.1.1. Et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, vil alene være relevant, hvor forholdet, der giver anledning til opholdsforbuddet, er begået i nattelivet eller i tilknytning til den dømtes færden i nattelivet.

Det vil således være relevant at idømme et opholdsforbud, hvis forholdet er begået i aften- og nattetimerne eller på anden vis er begået i tilknytning til den dømtes færden i nattelivet. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor forholdet er begået en tidlig morgen i forlængelse af, at den pågældende har opholdt sig på en natklub, bar eller lignende.

Det afgørende vil være, at et forbud på grund af karakteren af den begåede kriminalitet vurderes at ville virke forebyggende i forhold til ny ligesået kriminalitet. Der vil i den forbindelse f.eks. kunne lægges vægt på, om for-

holdet er begået på eller i tilknytning til et serveringssted eller i eller i tilknytning til en nattelivszone.

Et opholdsforbud vil skulle idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et opholdsforbud vil være egnet og nødvendigt for at forebygge nye lovovertrædelser af lignende beskaffenhed ved at sikre, at den dømte i en periode ikke kan færdes og opholde sig i nattelivet. Domstolene vil i den forbindelse skulle vurdere, om det må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny ligesagt kriminalitet.

Et opholdsforbud vil endvidere skulle være proportionalt med den begåede kriminalitet. Den tidsmæssige udstrækning af et forbud vil i den forbindelse skulle indgå i proportionalitetsvurderingen. Det må antages, at et opholdsforbud meddelt for en periode på omkring 3 måneder almindeligvis vil være proportionalt, hvis der idømmes en betinget eller ubetinget frihedsstraf i omegnen af 30 dage, også i førstegangstilfælde.

Vedrører en dom flere lovovertrædelser, hvoraf det ikke er alle, som er omfattet af den foreslåede § 79 c, stk. 1, skal der foretages en konkret vurdering af, om den overtrædelse, der er omfattet af bestemmelsen, i sig selv ville kunne begrunde et opholdsforbud.

2.1.3.2. Geografisk og tidsmæssig afgrænsning af et opholdsforbud

2.1.3.2.1. Et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, vil for det første indebære, at den dømte ikke i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5 må færdes og opholde sig på serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, og hvortil der er offentlig adgang.

Dette svarer tidsmæssigt til den almindelige lukketid efter lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. denne lovs § 28. Serveringssteder, der holder åbent i dette tidsrum, skal således som udgangspunkt skal have tilladelse hertil.

Udtrykket »serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke« skal forstås som i restaurationsloven og omfatter således steder, hvorfra der serveres drikkevarer med 2,8 pct. volumen alkohol eller derover til nydelse på eller ved salgsstedet. Omfattet er således ethvert sted, der efter kl. 24 serverer øl, vin og spiritus samt andre alkoholiske drikkevarer med en alkoholprocent på over 2,8. Det er uden betydning, om der på stedet også serveres drikkevarer med under 2,8 pct. volumen alkohol, ligesom det er uden betyd-

ning, om serveringen sker indendørs eller udendørs og i forbindelse med servering af mad.

Udtrykket omfatter således natklubber, diskoteker, barer, værtshuse, restauranter, caféer og lignende, men også øvrige lokaliteter, hvorfra der foregår salg af stærke drikke efter kl. 24. Kiosker og lignende betragtes ikke som serveringssteder omfattet af et forbud, medmindre der serveres stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet.

Et opholdsforbud omfatter alle serveringssteder i Danmark, hvorfra der serveres stærke drikke. Et forbud adskiller sig på dermed fra et restaurationsforbud meddelt efter § 31, stk. 2 i lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling, som alene omfatter et eller flere bestemte serveringssteder.

Et opholdsforbud omfatter ikke områder i tilknytning til et serveringssted, medmindre serveringsstedet er placeret i en nattelivszone. Dette skal ses i lyset af, at det område, som et opholdsforbud dækker, bør være angivet så præcist som muligt.

Udtrykket »offentlig adgang« skal forstås i overensstemmelse med § 2 i ordensbekendtgørelsen og omfatter således områder, hvortil der er almindelig adgang. Det betyder, at f.eks. en bar eller en restaurant i en hotellobby vil være omfattet af et forbud, selvom den dømte ikke bor på hotellet, såfremt der er almindelig adgang dertil.

2.1.3.2.2. Et opholdsforbud vil for det andet indebære, at den dømte ikke i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5 må færdes og opholde sig i nærmere geografisk afgrænsede områder udpeget af politiet, hvor der er en tæt koncentration af natklubber, diskoteker, barer, caféer og lignende (»nattelivszoner«).

Det foreslås således, at der i politiloven indsættes en ny bestemmelse i § 6 c, hvorefter politiet for en nærmere bestemt tidsperiode kan udpege et nærmere geografisk afgrænset område til en nattelivszone, hvor et opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c finder anvendelse.

Politiet vil i forbindelse med udpegningen af nattelivszoner skulle vurdere, om der inden for et nærmere geografisk afgrænset område er en tæt koncentration af natklubber, barer, caféer og lignende, der holder åbent til efter kl. 24.

Ved »tæt koncentration« forstås, at der f.eks. i samme gade eller i et begrænset område med tilstødende gader ligger flere serveringssteder med åbnings-tid efter kl. 24.

Politiet vil i forbindelse med udpegningen af en nattelivszone f.eks. kunne lægge vægt på, om der inden for et nærmere geografisk afgrænset område er en udpræget »gadeaktivitet« forstået sådan, at der i området typisk i aften- og nattetimer befinder sig et større antal mennesker inden for det samme område.

Derudover vil det kunne indgå i vurderingen, at der i området generelt konstateres et større antal overtrædelser af lovgivningen end i andre områder i aften- og nattetimerne, og at et forbud anses for egnet til at imødegå dette.

En nattelivszone udpeges, så den omfatter et nærmere geografisk område, som fastlægges på baggrund af de forhold, der gør, at politiet anser det for at være en nattelivszone. En nattelivszone må ikke være større end påkrævet for at forebygge vold i nattelivet. En nattelivszone vil f.eks. kunne bestå af en enkelt eller flere tilstødende gader. Det vil i så fald være en betingelse, at der i samtlige udpegede gader er et aktivt natteliv med f.eks. flere serveringssteder eller stor »gadeaktivitet« i aften- og nattetimerne. En nattelivszone vil således ikke kunne omfatte f.eks. hele byer. Der er derimod ikke noget til hinder for, at der træffes beslutning om at udpege flere områder inden for samme by eller kommune til nattelivszoner.

Beslutningen om at udpege en nattelivszone træffes af politidirektøren i den enkelte politikreds eller den, som vedkommende bemyndiger dertil. Det forudsættes, at beslutningen træffes på ledelsesniveau. Beslutningen skal offentliggøres, og den skal indeholde en begrundelse og en angivelse af det sted og tidsrum, som beslutningen gælder for. Det forudsættes, at angivelsen af det sted, som beslutningen gælder for, ledsages af et kort over det pågældende geografiske område.

Der skal fastsættes et tidsrum for en nattelivszone, der som udgangspunkt ikke kan overstige 2 år. Tidsrummet kan dog forlænges med indtil 2 år ad gangen.

Tidspunktet for, hvornår nattelivszonen får virkning, fastlægges på baggrund af de forhold, som begrundes politiets vurdering af, at betingelserne for at udpege en nattelivszone er opfyldt. En nattelivszone kan tidligst få virkning fra tidspunktet for offentliggørelse af beslutningen om at udpege

zonen. Det forudsættes, at der som udgangspunkt skal forløbe en vis tid fra beslutningen offentliggøres, og til nattelivszone får virkning.

Offentliggørelsen skal ske på politiets officielle hjemmeside eller lignende, ligesom den pågældende politikreds skal udstede en pressemeddelelse om nattelivszone og de nærmere detaljer vedrørende zonen.

Der gælder ikke et krav om, at der skal skiltes med, at der er udpeget en nattelivszone i det område, hvor zonen gælder.

Det forudsættes, at en beslutning om udpegning af en nattelivszone ikke udgør en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring ikke finder anvendelse. Derimod vil almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. proportionalitet og saglighed også finde anvendelse i forhold til en beslutning om udpegning af en nattelivszone.

En beslutning om udpegning af en nattelivszone vil være omfattet af rigspolitechefens sædvanlige tilsyn med politidirektørerne efter retsplejelovens § 109, stk. 1.

2.1.3.2.3. Udtrykket »færdes eller opholde sig« skal forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a, stk. 2, og § 79 b, stk. 2. Færden eller ophold omfatter enhver fysisk tilstedeværelse på de omfattede serveringssteder og nattelivszone. Et opholdsforbud vil således indebære, at den blotte tilstedeværelse i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5 på et serveringssted, der serverer stærke drikke, eller i en nattelivszone uden politiets forudgående tilladelse, vil udgøre en overtrædelse af forbuddet. Det gælder, selvom der er tale om et helt kortvarigt ophold.

2.1.3.3. Anerkendelsesværdige formål

Der kan være særlige tilfælde, hvor en person, der er idømt et opholdsforbud, har et særligt anerkendelsesværdigt formål med at færdes og opholde sig i en nattelivszone. Det foreslås på den baggrund i § 79 c, stk. 3, at politiet kan meddele tilladelse til henholdsvis færden og ophold i en nattelivszone, hvis det af særlige grunde anses for beføjet.

Det forudsættes, at muligheden for konkret at gøre undtagelse fra et idømt opholdsforbud vil blive administreret i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Det foreslås, at justitsministeren ved en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om sådanne tilladelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.1.3.4. Den tidsmæssige udstrækning af et opholdsforbud

Det foreslås, at et opholdsforbud gives på tid op til 2 år regnet fra endelig dom.

Et opholdsforbud vil skulle være proportionalt med den begåede kriminalitet, og i den forbindelse vil den tidsmæssige udstrækning af et forbud skulle indgå i proportionalitetsvurderingen.

Den tidsmæssige udstrækning af et opholdsforbud vil skulle afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen. Forbuddets længde skal således afspejle risikoen for, at den dømte begår ny lignende kriminalitet. Der vil i den forbindelse bl.a. skulle lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet, om den dømte tidligere har begået lignende kriminalitet, herunder om det voldelige overfald mv. der fører til forbuddet er begået i perioden for et allerede meddelt opholdsforbud.

Det forudsættes, at et opholdsforbud som udgangspunkt gives af mindst 3 måneders varighed.

Ved fængsel i indtil 3 måneder må det antages, at det i almindelighed vil være proportionalt, hvis der idømmes et opholdsforbud på mellem 3 og 6 måneders varighed. Ved fængsel i indtil 6 måneder må det antages, at det i almindelighed vil være proportionalt, hvis der idømmes et opholdsforbud på mellem 6 og 12 måneders varighed og ved fængsel i mere end 1 år må det antages, at det i almindelighed vil være proportionalt, hvis der idømmes et opholdsforbud på mellem 1 til 2 års varighed.

Fastsættelsen af forbuddets varighed vil dog altid bero på domstolens konkrete vurdering af, hvad der skønnes nødvendigt med henblik på at forebygge, at den pågældende begår ny, lignende kriminalitet.

En person, der er idømt et opholdsforbud, kan ved senere dom idømmes et yderligere forbud, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere forbud får ligeledes virkning fra endelig dom. Der er i den forbindelse

ikke noget til hinder for, at der er tidsmæssigt overlap mellem flere idømte forbud.

Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges forbuddet tilsvarende. Det indebærer, at forbuddets længde forlænges i tid i den periode, hvor den dømte udestår den fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, som blev idømt sammen med opholdsforbuddet, samt forlænges i tid med den periode, hvor den dømte udestår øvrige fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter, når udståelsen finder sted, mens opholdsforbuddet har virkning.

2.1.3.5. Håndhævelsen af et opholdsforbud

Politiet har det overordnede ansvar for at håndhæve et opholdsforbud idømt efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1.

For at sikre en effektiv håndhævelse af et forbud foreslås det i § 79 c, stk. 5, at politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere på bestemte serveringssteder om, hvilke personer der er meddelt opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1. Videregivelsen må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende gentagne gange er dømt for lovovertrædelser begået på eller i tilknytning til et eller flere bestemte serveringssteder.

Politiet vil alene kunne videregive oplysninger om den dømtes navn, den dømtes billede og om forbuddets tidsmæssige udstrækning. Oplysninger om, hvilke konkrete strafbare forhold der ligger til grund for forbuddet, vil derimod ikke kunne videregives, da oplysningen ikke i sig selv har betydning for håndhævelsen af forbuddet.

De oplysninger, som politiet videregiver, må efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 6, alene behandles af indehavere, bestyrere og dørmænd i det omfang det er nødvendigt for at håndhæve et forbud.

Det foreslås endvidere i § 79 c, stk. 7, at modtagerne af oplysningerne har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som er nævnt i stk. 6. Straffelovens §§ 152 og 152 c-f finder tilsvarende anvendelse, hvilket indebærer, at enhver uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysningerne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder og under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

Det foreslås, at de nærmere regler om politiets videregivelse af oplysninger, modtagernes tavshedspligt samt opbevaring og behandling af oplysningerne fastsættes af justitsministeren, jf. forslaget til § 79 c, stk. 8. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, hvorvidt oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 6 nævnte, og om straf af bøde for overtrædelse af de i medfør af stk. 8, nr. 3, fastsatte regler.

2.1.3.6. Straf for overtrædelse af et opholdsforbud

Det foreslås, at overtrædelse af et opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det foreslås derudover, at overtrædelse af et opholdsforbud skal kunne straffes, hvis overtrædelsen er begået ved grov uagtsomhed eller forsætligt.

Dette skal ses i lyset af, at politiet med den foreslåede ordning vil skulle offentliggøre enhver beslutning om at udpege en nattelivszone på politiets officielle hjemmeside eller lignende, ligesom den pågældende politikreds vil skulle udstede en pressemeddelelse om nattelivszone og de nærmere detaljer vedrørende zonen.

Det må således almindeligvis antages, at der som minimum vil foreligge grov uagtsomhed, når en person, der har et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, ikke har orienteret sig – eller orienteret sig tilstrækkeligt – om de gældende nattelivszone, inden vedkommende bevæger sig ud i nattelivet i et område, hvor der er en tæt koncentration af natklubber, barer, caféer og lignende.

Tilsvarende må antages at være tilfældet, hvor en person med et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, ikke gør sig bekendt med, om et serveringssted serverer stærke drikke, hvis vedkommende opholder sig på stedet efter kl. 24.

Det vil dog altid bero på domstolens frie bevisvurdering, om anklagemyndigheden har ført det til domfældelse fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til bøde på 10.000 kr.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse i andengangstilfælde og derover som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage.

Fastsættelsen af længden af straffen vil dog bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

I forbindelse med domstolenes eventuelle behandling af en straffesag for overtrædelse af et opholdsforbud kan der desuden ske prøvelse af lovligheden af en beslutning om at udpege en nattelivszone.

2.2. Tryghedsskabende opholdsforbud

2.2.1. Gældende ret

Der er ikke i gældende lovgivning regler, der gør det muligt for politiet at udstede et generelt forbud mod ophold i et bestemt område på baggrund af adfærden hos personer i det pågældende område. Politiet har dog en række muligheder for at udstede påbud og forbud mod ophold i et nærmere afgrænset område til bestemte personer på baggrund af de pågældendes adfærd i området.

2.2.1.1. Opholdsforbud efter straffelovens § 79 a og b

Der henvises herom til lovforslagets pkt. 2.1.1.

2.2.1.2. Visitationszoner

Efter § 6 i lov om politiets virksomhed, jf. lovebkendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019 (herefter politiloven), har politiet mulighed for at indføre visitationszoner. Det indebærer, at politiet i et af politiet geografisk afgrænset område, hvor der efter § 1 i lov om knive og blankvåben gælder forbud mod at besidde eller bære knive mv., kan besigtige en persons legeme samt undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, med henblik på at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben. Besigtigelse og undersøgelse kan ske, hvis der er grund til det med henblik på at forebygge, at nogen foretager strafbare handlinger, som indebærer fare for personers liv, helbred eller velfærd.

En beslutning om at indføre en visitationszone træffes af politidirektøren eller den, som denne bemyndiger hertil. Beslutningen skal være skriftlig og

indeholde en begrundelse og en angivelse af det sted og tidsrum, som beslutningen gælder for.

2.2.1.3. Skærpet strafzone

Politiet kan efter politilovens § 6 a, stk. 1, beslutte, at et særligt kriminalitets- og utryghedsplaget område udgør en skærpet strafzone i en nærmere bestemt tidsperiode. Udpegning af en skærpet strafzone kan ske, hvis et ekstraordinært kriminalitetsbillede i det pågældende område i væsentlig grad er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, og udpegning af en skærpet strafzone vurderes at være et egnet redskab til at genskabe trygheden i området.

Udpegelsen af en skærpet strafzone indebærer, at straffen for visse kriminalitetsformer skærpes markant i en periode med henblik på hurtigt og effektivt at bringe en opblussen af utryghedsskabende kriminalitet til ophør og genskabe trygheden i de berørte områder. Det følger således af straffelovens § 81 c, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123, 132 a, 132 b, 134 a og 181, § 244, stk. 1, § 244, stk. 1, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 266, § 285, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a og 281, § 286, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a og 281, § 287, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a og 281, og §§ 288, 291, 293 og 293 a eller i lovgivningen om euforiserende stoffer, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller lovgivningen om knive og blankvåben, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen er begået inden for en skærpet strafzone udpeget i medfør af § 6 a i politiloven.

For at udpege en skærpet strafzone kræves det i medfør af § 6 a, stk. 2, i politiloven, at politiet vurderer, at der er et ekstraordinært kriminalitetsbillede i det pågældende område, som i væsentlig grad er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, og at udpegning af en skærpet strafzone vil være et egnet redskab til at genskabe trygheden i området. Det er op til politiet at foretage en samlet politifaglig vurdering af den konkrete situation i det pågældende område i forhold til, om betingelserne for at udpege en skærpet strafzone er opfyldt.

2.2.1.4. Geografisk bestemt tilhold

Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning indeholder i § 3 en almindelig regel om opholdsforbud (geografisk bestemt tilhold), hvorefter en person kan forbydes at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af en anden persons bolig eller arbejds-, uddannelses- eller opholdssted eller andet område, hvor denne ofte færdes. Der er ikke fastsat en bestemt maksimal geografisk udstrækning af et opholdsforbud efter § 3. Et

opholdsforbuds geografiske udstrækning vil afhænge af områdets karakter og parternes forhold. Opholdsforbuddet omfatter ikke færden eller ophold, som af særlige grunde må anses for beføjet. Overtrædelse af et tilhold efter § 3 straffes efter § 21, stk. 1, med bøde eller fængsel indtil 2 år.

2.2.1.5. Ordensbekendtgørelsen

I medfør af § 6, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger med senere ændringer (herefter ordensbekendtgørelsen) kan politiet, når en person flere gange har overtrådt bekendtgørelsens § 3, stk. 1-3 eller 5, om visse former for forstyrrelse af den offentlige orden, meddele den pågældende et zoneforbud på 100 meter fra det sted, hvor den seneste overtrædelse er begået.

Det er en betingelse for meddelelse af forbud, at der er grund til at tro, at den pågældende ellers vil gentage forseelserne inden for det område, som forbuddet vil omfatte. Det følger herudover af ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 4, at bestemmelsen i § 6, stk. 2, for så vidt angår veje, tilsvarende finder anvendelse med hensyn til den, over for hvem § 6, stk. 1, i oftere gentagne tilfælde er bragt i anvendelse. Efter § 6, stk. 1, kan politiet påbyde enhver at undlade at stå stille på et bestemt sted eller at færdes frem og tilbage på kortere strækninger, når den pågældendes ophold eller færden medfører ulempe for de omkringboende eller forbipasserende, eller når der er begrundet formodning om, at den pågældende på dette sted udøver en strafbar adfærd.

Ifølge ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 6, skal der fastsættes en frist for zoneforbud efter § 6, stk. 2 eller 4. Fristen kan ikke overstige 2 år.

Efter § 6, stk. 3, i ordensbekendtgørelsen kan politiet meddele en person, der har overtrådt bekendtgørelsens § 3, stk. 4, om forbud mod at etablere og opholde sig i lejre af permanent karakter, en advarsel eller forbud imod at færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for den kommune, hvor overtrædelsen er begået. Det er en betingelse for meddelelse af forbud, at der er grund til at tro, at den pågældende ellers vil gentage overtrædelsen inden for det område, som forbuddet vil omfatte.

Efter § 6, stk. 5, i ordensbekendtgørelsen kan politiet meddele en person, der har udvist en særligt utryghedsskabende adfærd eller ved sin adfærd har bidraget til at skabe særlig utryghed, et zoneforbud på 500 meter fra det sted,

hvor adfærden har fundet sted. Hvis geografiske eller andre hensyn tilsiger det, kan der meddeles et zoneforbud på indtil 1.000 meter.

Ved vurderingen af, om en person har udvist en særligt utryghedsskabende adfærd, forudsættes den konkrete adfærd sammenholdt med den generelle situation i området, herunder om adfærden formodes at have tilknytning til et verserende opgør mellem kriminelle grupper eller til en aktuel kriminalitetstendens i det offentlige rum, f.eks. åbenlys handel med narkotika.

Det er en betingelse for meddelelse af et zoneforbud, at der er grund til at tro, at den pågældende ellers vil gentage den særligt utryghedsskabende adfærd eller fortsat bidrage til at skabe eller opretholde særlig utryghed inden for det område, som forbuddet vil omfatte – f.eks. på grundlag af den pågældendes tilhørsforhold til en bande og den generelle situation i området. Det er derimod ikke en betingelse for meddelelse af zoneforbud, at der er meddelt forudgående advarsel, påbud eller lignende, eller at eventuelle strafbare forhold forinden skal være afgjort ved dom eller bøvedtagelse. Der skal imidlertid foreligge en vis tidsmæssig sammenhæng mellem den særligt utryghedsskabende adfærd eller bidrag hertil, som ligger til grund for forbuddet, og selve afgørelsen om meddelelse af forbuddet.

Ifølge ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 7, skal der fastsættes en frist for zoneforbud efter § 6, stk. 5. Fristen kan ikke overstige 3 måneder. Den kan forlænges med indtil 3 måneder ad gangen.

Overtrædelse af bestemmelserne i ordensbekendtgørelsen eller de i medfør af bekendtgørelsen udstedte regler og bestemmelser samt overtrædelse af eller manglende efterkommelse af påbud eller forbud, herunder zoneforbud, meddelt i medfør af bekendtgørelsen, straffes med bøde, jf. bekendtgørelsens § 18, stk. 1.

Dette gælder dog ikke overtrædelse af zoneforbud meddelt efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3 og 5. Det følger således af bekendtgørelsens § 18, stk. 2, at manglende efterkommelse af forbud udstedt i medfør af § 6, stk. 3 og 5, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, under særligt formildende omstændigheder dog med bøde. Straffen fastsættes som udgangspunkt til 7 dages fængsel i førstegangstilfælde, 14 dages fængsel i anden gangstilfælde og 40 dages fængsel i tredjegangstilfælde, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 112 som fremsat, side 33.

2.2.1.6. Regler udstedt i medfør af epidemiloven

Det følger af § 14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 2059 af 20. december 2020 om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 11 af 7. januar 2021, at politiet kan nedlægge forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, hvis det efter politiets skøn i tilfælde, hvor bekendtgørelsens §§ 1, 1 a, 2, 3 og 3 a finder anvendelse, er nødvendigt for at forhindre fare for smitte med covid-19 det pågældende sted.

Det fremgår herudover af bestemmelsens stk. 1, at forbud kan nedlægges, hvis adgangen efter §§ 3 og 3 a i bekendtgørelsen til at meddele personer påbud om at forlade stedet skønnes ikke at være tilstrækkelig til at forhindre smittefaren. Politiet skal ved skønsudøvelsen tage hensyn til Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger vedrørende smittefaren fra covid-19.

Forbuddet kan efter bestemmelsens stk. 2 meddeles for en periode på indtil 7 dage. Perioden kan forlænges, hvis betingelserne for nedlæggelse af forbud fortsat er opfyldt. Efter bestemmelsens stk. 3. omfatter forbuddet ikke almindelig færden det pågældende sted.

Overtrædelse af et forbud efter § 14, stk. 1, i bekendtgørelsen straffes i førstegangstilfælde som udgangspunkt med bøde på 2.500 kr. I gentagelsestilfælde vil der være grundlag for at forhøje bøden.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Regeringen vil ikke acceptere, at der er områder i Danmark, der er plaget af hårdkogte kriminelle og grupper af unge, der skaber utryghed.

Det er et problem, at grupper af ofte unge mænd samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området. Der har i alt for lang tid været eksempler på den form for uacceptabel adfærd, og det er helt centralt, at vi som samfund kommer denne utryghedsskabende adfærd til livs, så borgerne kan færdes trygt overalt, herunder i parker, på bytorve og på tog- og rutebilstationer, hvor der desværre er set flere eksempler på utryghedsskabende adfærd.

Rigspolitiet har desuden oplyst, at politiet i praksis ser eksempler på, at grupperne i nogle tilfælde består af personer med en eventuel løsere tilknytning til bander eller kriminelle grupperinger i øvrigt. I disse tilfælde inde-

bærer gruppens tilstedeværelse i f.eks. de særligt udsatte boligområder en risiko for, at særligt yngre personer kan blive påvirket til at vælge en kriminel løbebane – i værste fald tilslutte sig en bande eller kriminel gruppering.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.2.1. har politiet i dag i medfør af bl.a. ordensbekendtgørelsens § 6 en række muligheder for at give påbud eller forbud til bestemte personer mod at opholde sig i et bestemt område, ligesom domstolene efter straffelovens § 79 a kan give et opholdsforbud til konkrete personer, der er idømt en retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse omfattet af straffelovens § 81 a. Herudover har politiet efter § 14, stk. 1, i bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19, mulighed for at nedlægge forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, hvis der er fare for smitte med covid-19 på det pågældende sted.

Politiet har dog ikke i dag mulighed for at udstede et forbud mod ophold i et bestemt område på baggrund af adfærden blandt personer i det pågældende område, som ikke er rettet mod enkeltpersoner. De eksisterende muligheder for at udstede forbud mod ophold i bestemte områder giver ikke hjemmel til at sætte bredt ind over for utryghedsskabende adfærd.

For at sikre, at politiet har de nødvendige redskaber til at gribe ind over for utryghedsskabende adfærd, vurderer Justitsministeriet, at der skal etableres hjemmel for politiet til at udstede et opholdsforbud for et bestemt område, der omfatter alle personer, herunder de personer der gav anledning til forbuddet på grund af deres utryghedsskabende adfærd. De gældende regler om opholdsforbud er ikke egnede til at sætte ind over for denne slags utryghedsskabende adfærd, idet det kan være vanskeligt at identificere de enkeltpersoner, der har givet anledning til utryghed, ligesom det er gruppens tilstedeværelse og fremtoning som sådan, der giver anledning til utryghed. Både i de udsatte boligområder og andre steder oplever politiet ofte, at sådanne grupper har faste tilholdssteder og plager disse med utryghedsskabende adfærd.

Justitsministeriet finder derfor, at der er behov for at give politiet et nyt værktøj til at sætte ind over grupper af personer, som udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed blandt personer, der bor eller færdes i området.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en ordning, hvorefter politiet for en nærmere bestemt tidsperiode kan udstede et generelt forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (tryghedsskabende opholdsforbud).

Det foreslås således med lovforslagets § 2, nr. 1, at der i politiloven indsættes en ny bestemmelse i § 6 b, hvorefter politiet for at fremme trygheden i et område kan udstede forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang. Forbuddet kan udstedes, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området. Det er herudover en forudsætning, at politiet vurderer, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et egnet redskab, og at minde indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkeligt til at genskabe trygheden i området.

Det foreslås herudover, at den, der uretmæssigt opholder sig i et område, hvor politiet har udstedt et tryghedsskabende opholdsforbud, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Der henvises generelt til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.2.3.1. Betingelser for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud

Det lægges med den foreslåede nye bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, op til, at politiet med henblik på at fremme trygheden i et område kan udstede forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (tryghedsskabende opholdsforbud). Et tryghedsskabende opholdsforbud er ikke til hinder for almindelig færden i området, jf. nærmere herom under pkt. 2.2.3.2.2. nedenfor.

For at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud vil det i medfør af den foreslåede § 6 b, stk. 2, i politiloven, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, være et krav, at der i et område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, og at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab til at genskabe trygheden i området.

Det er op til politiet at foretage en samlet politifaglig vurdering af den konkrete situation i det pågældende område i forhold til, om betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud er opfyldt.

2.2.3.1.1. Efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 2, er det et krav, at adfærden er udvist af »en gruppe af personer«. Der skal således være tale om et antal personer, som tilsammen udgør en gruppe.

Det er ikke muligt udtømmende at definere, hvornår der efter den foreslåede bestemmelse er tale om en gruppe af personer, men der kan ved vurderingen bl.a. lægges vægt på antallet af personer, der er samlet, og om personerne udadtil fremstår som en gruppe. Efter omstændighederne vil en samling på 2-3 personer kunne anses for en gruppe af personer efter den foreslåede bestemmelse, såfremt personerne udadtil fremstår som en samlet gruppe.

»Grupper af personer« skal ikke forstås i overensstemmelse med udtrykkets anvendelse i f.eks. straffelovens § 81 a.

Kravet om, at der skal være tale om en gruppe af personer, indebærer, at enkeltpersoners utryghedsskabende adfærd i et område ikke kan begrunde et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse. Adfærden blandt enkeltpersoner i en gruppe kan dog efter omstændighederne være tilstrækkeligt til, at det vurderes, at gruppens adfærd som sådan er egnet til at skabe utryghed, også selvom øvrige personer i gruppen ikke udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed.

2.2.3.1.2. Det er efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 2, endvidere et krav, at gruppens adfærd er »egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området«.

Ved vurderingen af, om der er tale om adfærd, der er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, kan der ud fra en samlet konkret politifaglig vurdering bl.a. lægges vægt på, om gruppen udviser en chikanerende, truende eller intimiderende adfærd over for forbipasserende, om gruppens adfærd medfører støjgener og/eller trafikale gener, om personer i gruppen indtager eller er påvirkede af alkohol eller andre rusmidler, om personer i gruppen har medbragt aggressive hunde som f.eks. kamp-hunde eller muskelhunde mv. Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at adfærden skal have karakter af kriminelle handlinger.

Der vil efter omstændighederne også kunne lægges vægt på, om personer i gruppen har et åbenlyst tilhørsforhold til en bandegruppering og til den generelle situation i området, herunder om der er verserende opgør mellem kriminelle grupper eller til en aktuel kriminalitetstendens i det pågældende område, f.eks. åbenlys handel med narkotika. Der vil i den forbindelse også

kunne lægges vægt på, om personer i gruppen bærer rygmærker eller andre kendetegn, der kan give den opfattelse, at gruppen er en del af eller associeret med en bande eller kriminel gruppering.

Der vil herunder kunne lægges vægt på, om en eller flere af de tilstedeværende personer er tidligere dømt for kriminalitet i det pågældende område, som er egnet til at skabe betydelig utryghed for personer, der bor eller færdes i det pågældende område, og som kan medvirke til at fastholde området i utryghed. Det vil navnlig kunne være kriminalitet omfattet af straffelovens § 81 c om handlinger begået inden for en skærpet strafzone, dvs. straffelovens § 119 (vold og trusler om vold mod offentligt ansatte mv.), § 123 (vidnetrusler), § 181 (brandstiftelse), § 132 a (videreførelse af en foreløbig forbudt eller opløst forening), § 132 b (overtrædelse af opholdsforbud), § 134 a (deltagelse i slagsmål mv. på offentligt sted), § 244, stk. 1 (simpel vold), § 244, stk. 1, jf. § 247 (simpel vold i gentagelsestilfælde), § 245 (grov vold), § 245, jf. § 247 (grov vold i gentagelsestilfælde), § 266 (trusler), § 276 (tyveri), § 276 a (indbrudstyveri), § 281 (afpresning), § 288 (røveri), § 291 (hærværk), § 293 (brugstyveri) og § 293 a (brugstyveri af motorkøretøj), lovgivningen om euforiserende stoffer, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer og lovgivningen om knive og blankvåben mv.

Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at der konkret skal være givet udtryk for en følelse af utryghed i forhold til gruppens adfærd fra andre personer i området, idet den pågældende gruppes adfærd alene skal være egnet til at skabe utryghed. Henvendelser eller lignende fra personer, der oplever, at en gruppe af personer skaber utryghed, vil dog kunne indgå i politiets samlede vurdering af, om gruppens adfærd vurderes at være af en sådan karakter, at der bør udstedes et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, 1. pkt. Det kan f.eks. være henvendelser fra beboere i området, lokale erhvervsdrivende, handelsstandsforeninger, beboersammenslutninger, boligorganisationer, medarbejdere tilknyttet en boligsocial helhedsplan, trafikselskaber mv.

Det er endvidere ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at flere personer i gruppen skal udvise en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i det pågældende område. Kravet om, at der skal være tale om en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed, kan således efter den foreslåede bestemmelse f.eks. efter omstændighederne være opfyldt ved, at én person i gruppen udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed, så længe adfærden fra personen i gruppen kan henføres til gruppen som sådan og dermed som en adfærd, gruppen udviser. Det kan f.eks. være

tilfældet, hvor en person i gruppen truer eller chikanerer forbipasserende, mens de øvrige personer i gruppen overværer handlingen.

Det bemærkes, at kravet i den foreslåede bestemmelse om, at der skal være udvist en adfærd fra en gruppe af personer i det pågældende område, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, adskiller sig fra kravet i politilovens § 6 a, stk. 1, om, at der skal være et ekstraordinært kriminalitetsbillede i det pågældende område, som i væsentlig grad er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, for at udpege en skærpet strafzone. Der vil således skulle mindre til, før politiet kan udstede et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, end det kræves for at udpege en skærpet strafzone i medfør af politilovens § 6 a, stk. 1.

2.2.3.1.3. Efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 2, er det herudover et krav, at politiet vurderer, at et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et »egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området«.

Kravet indebærer, at politiet efter en politifaglig vurdering skal vurdere, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, vil medvirke til at normalisere tilstanden og genskabe trygheden for beboere og andre, der færdes i området. I den forbindelse skal politiet samtidig vurdere, om der er andre foranstaltninger, som vil være mere egnede i forhold til at genskabe trygheden i området. Det vil efter omstændighederne kunne være tilfældet, hvis politiet vurderer, at et påbud eller forbud til en enkeltperson efter den øvrige lovgivning vil være tilstrækkeligt til at genskabe trygheden i området, jf. pkt. 2.2.1. Der vil herudover kunne lægges vægt på, om der er grund til at tro, at adfærden vil fortsætte, hvis der ikke udstedes et tryghedsskabende opholdsforbud.

Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at politiet forinden beslutningen om at udstede et tryghedsskabende ophold skal have meddelt forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøgt at dæmpe adfærden blandt personerne i gruppen for at normalisere tilstanden i området, men det vil kunne indgå som et moment i politiets vurdering af, om der er andre foranstaltninger, der vil være mere egnede til at genskabe trygheden i området.

Beslutningen om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud vil skulle træffes i (umiddelbar) tidsmæssig sammenhæng med den adfærd, der danner grundlag for beslutningen. Der skal således være en tidsmæssig sammenhæng mellem den adfærd, der danner grundlag for en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud, og det tidspunkt, hvor politiet træffer beslutning herom.

2.2.3.2. Geografisk afgrænsning

2.2.3.2.1. Der lægges med den foreslåede nye bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, 1. pkt., op til, at et tryghedsskabende opholdsforbud vil kunne udstedes inden for et nærmere »afgrænset geografisk område, hvortil der er almindelig adgang«.

Det geografiske område, hvor et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse vil kunne udstedes, fastlægges på baggrund af de forhold, som begrundet politiets vurdering af, at en gruppe af personer udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området.

Områder, der efter den foreslåede bestemmelse er omfattet af steder, hvortil der er almindelig adgang, skal forstås i overensstemmelse med § 2 i ordensbekendtgørelsen. Efter ordensbekendtgørelsens § 2, stk. 1, finder bekendtgørelsen, hvor ikke andet fremgår, anvendelse på borgernes adfærd på veje eller på andre steder, hvortil der er almindelig adgang. Bekendtgørelsen finder således f.eks. anvendelse på borgernes adfærd i offentligt tilgængelige parker, jernbane- og rutebilstationer, porte, offentlige toiletter, offentlige befordringsmidler, herunder taxier, forlystelsessteder samt i åbningstiden butikker, butikcentre og offentlige kontorer. Efter ordensbekendtgørelsens § 2, stk. 2, forstås ved en vej offentlig eller privat vej, gade, cykelsti, fortov, plads, bro, tunnel, passage, sti eller lignende, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter.

Et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse vil dog uanset sammenhængen med ordensbekendtgørelsen § 2 ikke kunne udstedes på indendørs arealer, hvortil der er almindelig adgang. I disse tilfælde vil lovgivningens øvrige muligheder for at meddele påbud eller forbud mod ophold på bestemte steder kunne finde anvendelse. Opholdsforbud vil således efter den foreslåede bestemmelse f.eks. kunne udstedes i områder i en offentligt tilgængelige park, plads og på udendørsarealer på tog- og rutebilstationer mv., men ikke i f.eks. offentligt tilgængelige butikcentre, aktivi-

tetscentre, indendørs arealer på tog- og rutebilstationer, offentlige befordringsmidler, parkeringskældre mv.

Det geografiske område for det foreslåede opholdsforbud må herudover ikke være større end det påkrævede for at genoprette trygheden i området. Et tryghedsskabende opholdsforbud vil således alene kunne udstedes for mindre, afgrænsede områder, f.eks. en udendørs perron på en tog- og rutebilstation, en bestemt plads, park eller vej. Der vil ikke kunne udstedes forbud, der omfatter større områder som f.eks. en bydel.

Det forudsættes, at det geografiske område for opholdsforbuddet vil skulle offentliggøres på en tydelig måde, jf. pkt. 2.2.3.3.

2.2.3.2.2. Der lægges med den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, 2. pkt., op til, at det tryghedsskabende opholdsforbud ikke er til hinder for »almindelig færden« i området. Der skelnes således med den foreslåede ordning mellem almindelig færden og ulovligt ophold i et område omfattet af det foreslåede opholdsforbud.

Almindelig færden skal efter den foreslåede bestemmelse forstås som tilstedeværelse i et forbudsområde, som under normale omstændigheder ville opfattes som naturligt i forhold til området. Det vil f.eks. være almindelig færden i bestemmelsens forstand at gå rundt på et udendørs butikstorv i forbindelse med et ærinde i en butik eller lignende i området eller at passere gennem torvet for at nå frem til et bestemmelsessted i eller i nær tilknytning til området mv.

Det vil dog være i strid med bestemmelsen at tage ophold i området, selvom det vil kunne opfattes som naturligt i forhold til området. Det forudsættes dog, at kortvarige ophold i et forbudsområde ikke vil udgøre et ulovligt ophold i området, hvis det kortvarige ophold er nødvendigt i forhold til en almindelig færden i området.

Ophold på en bænk i forbindelse med af- og påstigning på tog- eller rutebilstationer vil således kunne udgøre et kortvarigt ophold i forbindelse med almindelig færden i området, ligesom det at stå i kø til en butik i området også vil kunne udgøre et kortvarigt ophold i forbindelse med almindelig færden i området.

Det vil derimod være i strid med forbuddet efter den foreslåede bestemmelse at benytte parkarealer mv. omfattet af et forbud til rekreative formål som

f.eks. boldspil, picnic mv., ligesom det efter omstændighederne vil kunne udgøre et ophold i strid med forbuddet at tage plads på en bænk eller lignende i et forbudsområde i forbindelse med en passage fra én butik til en anden i det pågældende område, hvis det ikke er kortvarigt i forhold til den almindelige færden i området.

Det afgørende efter den foreslåede bestemmelse er således, om tilstedeværelsen i området har en naturlig sammenhæng med områdets karakter.

2.2.3.3. Administration og tidsmæssig udstrækning

2.2.3.3.1. Det foreslås herudover, at et tryghedsskabende opholdsforbud udstedes for en periode på op til 30 dage, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 4, 1. pkt. Der lægges endvidere op til, at opholdsforbuddet kan forlænges med op til 30 dage ad gangen, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 4, 2. pkt. Det vil navnlig kunne være relevant at forlænge opholdsforbuddet, hvis grupper af personer trods forbuddet fortsat udviser en adfærd i det pågældende område, som er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i området, og politiet fortsat vurderer, at et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et egnet redskab til at genskabe trygheden i området.

Den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 4., 3. pkt., om administrationen af den foreslåede ordning indebærer, at politiet f.eks. kan beslutte, at opholdsforbuddet kun gælder i aften- og nattetimerne, hvis politiet vurderer, at den utryghedsskabende adfærd særligt foregår i dette tidsrum, og hvis et opholdsforbud i øvrige tidsrum på døgnet vurderes at være til uforholdsmæssig stor gene for øvrige personer i det område, som opholdsforbuddet vil omfatte.

Et tryghedsskabende opholdsforbud kan tidligst få virkning fra tidspunktet for offentliggørelsen af beslutningen om at udstede forbuddet. Det forudsættes, at der som udgangspunkt er en vis tidsperiode fra beslutningen offentliggøres, og til det tryghedsskabende opholdsforbud får virkning. Tidspunktet for, hvornår det tryghedsskabende opholdsforbud får virkning, fastlægges på baggrund af de forhold, som begrundes politiets vurdering af, at betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud er opfyldt.

2.2.3.3.2. Det foreslås, at beslutningen om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud træffes af politidirektøren eller den, som vedkommende bemyndiger hertil, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 5, 1. pkt. Det forudsættes, at beslutningen træffes på ledelsesniveau. Beslut-

ningen skal offentliggøres, og den skal indeholde en begrundelse og en angivelse af det sted og tidsrum, som beslutningen gælder for. Det forudsættes, at angivelsen af det sted, som beslutningen gælder for, ledsages af et kort over det pågældende geografiske område.

Offentliggørelsen sker på politiets officielle hjemmeside eller lignende, ligesom den pågældende politikreds udsteder en pressemeddelelse om det tryghedsskabende opholdsforbud og de nærmere detaljer om området.

Det foreslås med den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6, at der ved skiltning på det sted, som er omfattet af et forbud, skal gøres tydeligt opmærksom på forbuddet.

Det bemærkes i denne forbindelse, at mangelfuld skiltning i medfør af den foreslåede bestemmelse ikke vil have betydning for gyldigheden af det tryghedsskabende opholdsforbud. Mangelfuld skiltning vil dog efter omstændighederne kunne have betydning ved fastsættelsen af straffen, jf. nærmere under pkt. 2.2.3.4 nedenfor.

Det forudsættes i den forbindelse, at forbudsområdet tydeligt afgrænses med skiltning, og at det ved alle naturlige indgange til området tydeligt fremgår, at området er omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud.

Det forudsættes herudover med forslaget, at en beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud ikke udgør en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. parts-høring ikke finder anvendelse.

Derimod vil almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. proportionalitet og saglighed også finde anvendelse i forhold til en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud.

En beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vil være omfattet af rigspolitechefens sædvanlige tilsyn med politidirektørerne efter retsplejelovens § 109, stk. 1.

I forbindelse med domstolenes eventuelle behandling af en straffesag for overtrædelse af det tryghedsskabende opholdsforbud kan der desuden ske en prøvelse af beslutningens lovlighed.

2.2.3.4. Straf for overtrædelse af et tryghedsskabende opholdsforbud

2.2.3.4.1. Der lægges op til, at den, der overtræder et tryghedsskabende opholdsforbud efter stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. forslaget til § 6 b, stk. 3, i politiloven.

Efter den foreslåede bestemmelse vil det være strafbart at opholde sig i et område, hvor der er udstedt et tryghedsskabende opholdsforbud, medmindre der er tale om almindelige færden i området. Der henvises herom til lovforslagets pkt. 2.2.3.2.2.

Tilregnelserkravet efter den foreslåede bestemmelse vil være uagtsomhed. Det forudsættes, at det ved vurderingen af strafansvaret efter den foreslåede bestemmelse vil skulle indgå, om området er tydeligt afgrænset, som det kræves i medfør af den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6.

Opholdsforbuddet omfatter alle personer, herunder også personer under den kriminelle lavalder. Personer under den kriminelle lavalder vil dog ikke kunne ifalde straf for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse, jf. straffelovens § 15.

2.2.3.4.2. Det foreslås, at overtrædelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter politilovens § 6 b, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Strafferammen svarer herved til, hvad der gælder for overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3 og 5. Der henvises herom til lovforslagets pkt. 2.2.1.5.

Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til bøde på 10.000 kr. Under formildende omstændigheder – herunder f.eks. hvis det forbudsramte område ikke har været skiltet med tilstrækkelig tydelighed, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6 – vil bøden dog kunne fastsættes til et lavere niveau.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse i andengangstilfælde og derover som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf.

herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.3. Beslaglæggelse til sikring af krav omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Retsplejelovens regler om beslaglæggelse

Beslaglæggelse betyder, at der træffes en afgørelse, der medfører en begrænsning af en persons ret til at råde over en genstand faktisk og/eller retligt.

Efter retsplejelovens § 801, stk. 1, kan der foretages beslaglæggelse med henblik på følgende formål: 1) Til sikring af bevismidler, 2) til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, 3) til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning, og 4) når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning.

De nærmere betingelser for beslaglæggelse hos en person, der er mistænkt, er fastlagt i retsplejelovens § 802, der sonderer mellem beslaglæggelse af genstande, gods og en mistænks hele formue afhængigt af formålet med beslaglæggelsen.

Det følger af retsplejelovens § 802, stk. 1, at der kan ske beslaglæggelse af genstande, som en mistænkt har rådighed over, hvis 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og 2) der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Det er efter bestemmelsen i § 802, stk. 1, ikke et krav, at den mistænkte ejer genstanden, der ønskes beslaglagt. Det er kun et krav, at han har rådighed over den. Det er heller ikke et krav, at genstanden har nogen værdi. Det afgørende er derimod, om der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage. Dette skal ses på den baggrund, at formålet med beslaglæggelse efter § 802, stk. 1, navnlig er knyttet til formålet med efterforskningen, dvs. at klarlægge om betingelserne for at pålægge strafansvar

eller anden strafferetlig retsfølge er til stede og tilvejebringe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forberedelse af sagens behandling ved retten, jf. § 743.

Efter retsplejelovens § 802, stk. 2, kan der foretages beslaglæggelse af gods, som en mistænkt ejer. Gods kan beslaglægges, såfremt 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og 2) beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt. (dvs. konfiskation af pengebeløb), bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen.

Kravet om at den pågældende ”med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale” i retsplejelovens § 802, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 1, svarer til mistankekravet, der gælder ved anholdelse, jf. § 755, stk. 1, og legemsbesigtigelse, jf. § 792 a, stk. 1, nr. 1.

Det er i forarbejderne til bestemmelsen forudsat, at mens ”genstande” efter § 802, stk. 1, kan omfatte effekter uden nogen værdi, eksempelvis et brev, skal ”gods” i § 802, stk. 2, forstås som formueaktiver, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 22 (til § 802), i lovforslag nr. L 41 af 10. august 1998, se Folketingsstidende 1998-99, tillæg A, s. 872 f. Det vil sige, at der skal være tale om aktiver af økonomisk værdi. Værdien må vurderes med udgangspunkt i, hvad aktivet forventes at kunne indbringe ved salg på en tvangsauktion.

I modsætning til beslaglæggelse af genstande er det for beslaglæggelse af gods efter § 802, stk. 2, et krav, at den mistænkte ejer godset, der søges beslaglagt. Disse krav til beslaglæggelse skal ses i sammenhæng med, at formålet med beslaglæggelse af gods er at opnå sikkerhed for et pengekrav (kreditorforfølgning), og ikke at skaffe beviser eller genstande, der skal leveres tilbage eller kan konfiskeres.

Det vil normalt være op til den, der har værdigenstande på sig, at dokumentere, at han ikke er ejer af det, jf. fra retspraksis Østre Landsrets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2003, s. 1108 ff. (U 2003.1108 Ø), der stadfæstede beslaglæggelsen af nogle smykker, som en person havde på sig, idet han ikke havde godtgjort, at de tilhørte andre.

Det er ikke et krav, at godset har forbindelse til det strafbare forhold, som ejeren mistænkes for at have begået, jf. Højesterets kendelse, der er gengivet

i Ugeskrift for Retsvæsen 1978, s. 918 ff. (U 1978.918 H), men beslaglæggelsen skal være nødvendig for at sikre det offentlige krav på konfiskation, sagsomkostninger, bøde eller forurettedes krav på erstatning i sagen.

Retsplejelovens § 805 indeholder generelle begrænsninger af muligheden for beslaglæggelse. Det følger af § 805, stk. 1, at beslaglæggelse ikke må foretages, såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre. Betingelsen indebærer i forhold til beslaglæggelse efter § 802, stk. 2, at der eksempelvis ikke kan foretages beslaglæggelse af meget værdifulde aktiver eller aktiver, som det ville være meget byrdefuldt for den mistænkte at undvære, til sikkerhed for et krav af mindre størrelse. Det følger videre af § 805, stk. 2, at hvis indgrebets øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, herunder sikkerhedsstillelse, kan der træffes skriftlig aftale herom med den, mod hvem indgrebet retter sig. § 805, stk. 1 og 2, udtrykker et almindeligt proportionalitetsprincip.

Herudover følger det af retsplejelovens § 805, stk. 3, at lovens §§ 509-516 finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår beslaglæggelse til sikkerhed for det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekrav eller forurettedes krav på erstatning. Det vil sige, at der eksempelvis ikke kan foretages beslaglæggelse af aktiver, der er nødvendige til opretholdelsen af et beskedent hjem og en beskeden levelfod, jf. § 805, stk. 3, jf. § 509, stk. 1. Dette gælder også pengebeløb, jf. eksempelvis fra retspraksis en kendelse fra Vestre Landsret, gengivet i Tidsskrift for Kriminalvidenskab 2009, s. 13 (TfK 2009.13 V), hvor der i et beslaglagt pengebeløb skete fradrag for 200 euro med henvisning til, at beløbet var nødvendigt til de domfældtes underhold, § 803, stk. 3, jf. § 509, stk. 1. § 805, stk. 3, jf. § 509, stk. 3, indebærer, at der ikke kan foretages beslaglæggelse af aktiver af indtil en værdi af 3.000 kr., som er nødvendige til skyldneren eller hans husstands erhverv eller uddannelse.

Afgørelse om beslaglæggelse træffes af retten ved kendelse efter begæring fra politiet, jf. retsplejelovens § 806, stk. 1, stk. 1. pkt., og stk. 2. Herudover kan retten træffe afgørelser om beslaglæggelse til sikring af erstatningskrav på begæring fra den forurettede, jf. stk. 1, 2. pkt. Politiet kan træffe afgørelse, såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. § 806, stk. 4, 1. pkt. Den, som indgrebet retter sig mod, kan i så fald kræve, at politiet forelægger sagen for retten, der afgør, om indgrebet kan godkendes, jf. § 806, stk. 4, 2. pkt. Politiet skal forelægge sagen for

retten snarest muligt og senest inden 24 timer. Politiet skal efter § 807, stk. 1, 2. pkt., vejlede om denne mulighed. Beslaglæggelse foretaget af politiet efter § 806, stk. 4, er i retspraksis også anvendt til beslaglæggelse af gods efter § 802, stk. 2.

Beslaglæggelsen iværksættes af politiet, jf. retsplejelovens § 807, stk. 1. Når det beslaglagte kommer i politiets besiddelse, skal det snarest muligt optegnes og mærkes, jf. § 807, stk. 5, 1. pkt. Politiet skal på begæring udstede en kvittering for det modtagne, jf. stk. 5, 2. pkt.

En afgørelse om beslaglæggelse kan til enhver tid omgøres, jf. retsplejelovens § 806, stk. 2, 3. pkt. Indtil sagens afgørelse kan begæring om hel eller delvis ophævelse af beslaglæggelsen fremsættes over for retten af den, der har interesse heri, jf. § 807 c, 1. pkt.

Retsvirkningerne af beslaglæggelse afhænger af, hvilken form for beslaglæggelse der er tale om.

For beslaglæggelse af genstande, jf. retsplejelovens § 802, stk. 1, medfører beslaglæggelsen, at der hverken ved aftale eller kreditorforfølgning kan foretages dispositioner over det beslaglagte, som er i strid med beslaglæggelsens formål, jf. § 807 b, stk. 1. Rådighedsberøvelsen bortfalder senest, når sagen er endeligt afsluttet ved dom, påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, medmindre det beslaglagte konfiskeres, jf. § 807 d, stk. 1, 1. pkt. Er der tvist om, hvem der skal have det beslaglagte udleveret, træffer retten afgørelse herom ved kendelse, jf. § 807 d, stk. 1, 2. og 3. pkt.

Beslaglæggelse af gods, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, har, indtil der træffes afgørelse efter § 807 d, stk. 2 og 3, samme virkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2, jf. lovens kapitel 56. Retsvirkningerne af arrest er navnlig, at der ikke må rådes over det pågældende aktiv på en måde, som kan være til skade for fordringshaveren, jf. retsplejelovens § 631, stk. 2, jf. § 519, stk. 1. Overtrædelse heraf kan straffes som skyldnersvig, jf. straffelovens § 283, stk. 1, nr. 1. Herudover betyder retsvirkningen som arrest, at der ikke med beslaglæggelsen opnås nogen beskyttelse over for retsforfølgende kreditorer. F.eks. bortfalder en arrest i tilfælde af konkurs, jf. konkurslovens § 31, stk. 3.

Da formålet med beslaglæggelse af gods efter § 802, stk. 2, er at opnå sikkerhed for pengekrav, bortfalder beslaglæggelsen ikke med sagens afslutning, medmindre sagen slutes ved påtaleopgivelse eller frifindelse, jf. § 807

d, stk. 3., 4. pkt. Ellers anvendes det beslaglagte til dækning af de sikrede krav i den rækkefølge, der er bestemt i § 807 d, stk. 2, hvorefter godset først anvendes til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskationsbeløb efter straffeloven og dernæst bødekraft, jf. stk. 2, 1. pkt. Retten kan undtagelsesvis træffe bestemmelse om en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse, jf. stk. 2, 2. pkt. Afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods til fyldestgørelse af de sikrede krav træffes efter begæring ved kendelse og har retsvirkning som et udlæg, jf. § 807 d, stk. 3, 1. og 3. pkt. Et sådant udlæg kan bortfalde efter de almindelige regler herom, eksempelvis ved fordringens forældelse, hvis der ikke rettidigt begæres tvangsauktion, eller hvis skyldner kommer under konkurs. Herudover vil beslaglæggelsen eller udlægget bortfalde, hvis skyldneren betaler sin gæld.

Hvis forurettedes erstatningskrav nægtes forfølgning under straffesagen, kan retten i forbindelse hermed bestemme, at en beslaglæggelse til sikring af dette krav bevarer sin gyldighed, indtil erstatningsspørgsmålet er afgjort, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former eller indgives ansøgning i henhold til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, jf. § 807 d, stk. 4, 1. pkt. Fastsættes der herefter et erstatningskrav, kan den ret, der har afsagt dom i straffesagen, efter begæring af forurettede bestemme, at erstatningskravet helt eller delvis skal fyldestgøres af provenuet fra det beslaglagte gods, herunder at fyldestgørelse skal ske forud for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation og bødekraft. Denne afgørelse har retsvirkning som udlæg.

Udlægsvirkningen af rettens kendelse efter retsplejelovens § 807 d, stk. 3, 3. pkt., giver adgang til at begære det beslaglagte gods solgt på tvangsauktion, jf. § 538. Visse aktiver sælges dog ikke på tvangsauktion. Omfatter beslaglæggelsen kontanter, overgår ejendomsretten eksempelvis straks til fordringshaver, jf. § 521.

2.3.1.2. Beslaglæggelse efter dom

Retsplejelovens § 1002 giver mulighed for at anvende lovens regler om beslaglæggelse i visse tilfælde også efter, at en dom er afsagt. Det er således ikke efter bestemmelsen et krav, at der er tale om en person, der mistænkes for en forbrydelse, der er undergivet offentlig påtale, men derimod at en person er blevet domfældt i en straffesag.

Reglen i retsplejelovens § 1002, stk. 1, 1. pkt., giver mulighed for beslaglæggelse til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på

konfiskationsbeløb efter straffeloven, bødekraft eller forurettedes krav på erstatning. Kravene svarer således til, hvad der gælder for beslaglæggelse hos en mistænkt efter § 802, stk. 2.

Afgørelse om beslaglæggelse efter dom træffes af den ret, der har afsagt dommen i første instans, og som også træffer afgørelse om, hvordan det beslaglagte skal anvendes, jf. § 807 d, stk. 2 og 3, jf. § 1002, stk. 1, 3. pkt. Der henvises til pkt. 2.3.1.1 ovenfor. Bestemmelsen i § 1002, stk. 1, 3. pkt., udelukker ikke, at politiet kan træffe afgørelser om beslaglæggelse, hvis øjemedet ellers ville forspildes, jf. § 806, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 25 (til § 1002) i lovforslag nr. L 41 som fremsat 8. oktober 1998, jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 887 f., og til Østre Landsrets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2003, s. 1108 ff. (U 2003.1108 Ø).

2.3.1.3. Lov om inddrivelse af gæld til det offentlige

Lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (gældsinddrivelsesloven) gælder for fordringer, der opkræves eller inddrives af det offentlige, jf. lovens § 1, stk. 1, 1. pkt. Loven gælder som udgangspunkt for alle fordringer, der opkræves eller inddrives af det offentlige med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger, dvs. uanset om fordringens grundlag er offentligretligt eller privatretligt. Det ”offentlige” forstås bredt og omfatter også f.eks. statsvirksomheder. Loven gælder også fordringer, der inddrives af det offentlige, uanset at de ikke tilkommer det offentlige, f.eks. underholdsbidrag.

Skatteministeren kan efter § 1, stk. 1, 2. pkt., fastsætte regler om, at loven desuden finder anvendelse på fordringer, der er fastsat ved lov eller i henhold til lov. Det er sket i bekendtgørelse nr. 188 af 9. marts 2020 om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvor det af § 1, stk. 1, fremgår, at gældsinddrivelsesloven også gælder for visse private fordringshaveres krav. Det gælder bl.a. private jernbanevirksomheders krav på kontrolafgifter, ekspeditionsgebyrer og rejsekortfordringer.

Inddrivelsen forestås af restanceinddrivelsesmyndigheden (Gældsstyrelsen), jf. lovens § 2, stk. 1.

Restanceinddrivelsesmyndigheden inddriver også bøder, sagsomkostninger og konfiskationsbeløb, der er idømt i en straffesag, jf. udtrykkeligt retsplejelovens § 997, stk. 1, 3. pkt., og § 1013, stk. 4.

Når betalingsfristen for en fordring er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er forsøgt, overdrages fordringen til restanceinddrivel-

sesmyndigheden, der herefter inddriver fordringen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3, 1. pkt. Inden overdragelse af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden skal skyldneren underrettes om, at fordringen overdrages, medmindre det ikke er muligt at foretage underretning eller underretning må antages at medføre en væsentlig forringelse af muligheden for at opnå dækning, jf. § 2, stk. 4, 2. pkt. Ved overdragelse af fordringen overtager restanceinddrivelsesmyndigheden kreditorbeføjelserne, jf. lovens § 3, stk. 1. Fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, kan dog på skyldnerens anmodning tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen, jf. lovens § 2, stk. 3, 2. pkt. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan desuden suspendere inddrivelsen ved kendskab til eller mistanke om datafejl, jf. lovens § 2, stk. 6.

Når en fordring er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, kontrolleres det bl.a., om der er tvivl om fordringens retskraft eller mistanke om datafejl. Er dette tilfældet, registreres fordringen ikke som inddrivelsesparat, og fordringen indgår ikke i aktiv inddrivelse.

Restanceinddrivelsesmyndigheden kan ligesom fordringshaveren som led i inddrivelsen tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen, jf. gældsinddrivelseslovens § 3, stk. 3. Restanceinddrivelsesmyndigheden vil også kunne eftergive gæld helt eller delvist, jf. reglerne i lovens §§ 13-15.

Når en fordring er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, kan skyldneren påklage restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om inddrivelse af fordringer mv. til Landsskatteretten, jf. gældsinddrivelseslovens § 17. Indsigelser vedrørende visse fordringer indgives til fogedretten, jf. lovens § 18.

Restanceinddrivelsesmyndigheden får med overdragelsen af fordringen kreditorbeføjelserne, jf. gældsinddrivelseslovens § 3, stk. 1 Dette omfatter eksempelvis retten til modregning, retten til tiltrædelse af akkordordninger og gældssaneringsforslag, retten til indgivelse af konkursbegæring og indberetning til kreditoplysningsbureauer og eftergivelse og henstand. Udover de almindelige kreditorbeføjelser er restanceinddrivelsesmyndigheden i gældsinddrivelsesloven tillagt særlige beføjelser til at foretage inddrivelse ved at foretage udlæg ved udpantning for de fordringer, der omfattes af loven, med undtagelse af visse civilretlige fordringer, jf. lovens bilag 1, jf. herom lovens § 11.

Retsplejelovens regler om, hvad der kan foretages udlæg i, jf. §§ 509-516 (omtalt ovenfor i pkt. 2.3.1.1) samt reglen om, at udlæg i løsøre som hovedregel kun kan foretages under en udkørende fogedforretning gælder for udlæg foretaget af restanceinddrivelsesmyndigheden ved udpantning, jf. § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter mv. (skatteinddrivelsesloven).

Skyldneren skal så vidt muligt underrettes om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1. Ved fuldbyrdelse på grundlag af en udpantningsret skal underretningen som udgangspunkt ske ved forkyndelse, jf. § 493, stk. 1. Ved fordringer omfattet af gældinddrivelsesloven, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden modificeres kravet til indholdet af den meddelelse, der skal forkyndes af skatteinddrivelseslovens § 5, stk. 1, 2. pkt. og stk. 2.

Såkaldt kontorudlæg, hvor udlæg foretages fra rettens kontor i tilfælde, hvor skyldneren ikke møder op, er kun hjemlet for udlæg i visse aktiver eller for visse fordringer, jf. retsplejelovens § 495, stk. 1, 2. pkt. Denne regel finder også anvendelse på udlæg foretaget af restanceinddrivelsesmyndigheden ved udpantning, jf. skatteinddrivelseslovens § 5, stk. 1, 1. pkt.

I forbindelse med foretagelse af udlæg har skyldneren som udgangspunkt ret til at påvise de aktiver, der skal foretages udlæg i, jf. retsplejelovens § 517, stk. 1. Denne ret gælder også ved udlæg foretaget ved udpantning, jf. skatteinddrivelseslovens § 5, stk. 1, 1. pkt.

Der er ikke tillagt restanceinddrivelsesmyndigheden en almindelig kompetence til at foretage beslaglæggelse af eller arrest i aktiver hos skyldneren til sikkerhed for fordringer, der er overdraget restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Restanceinddrivelsesmyndigheden har dog i medfør af gældsinddrivelseslovens § 3, stk. 1, beføjelse til at anmode fogedretten om foretagelse af arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56.

2.3.1.4. Restanceinddrivelsesmyndighedens videregivelse af oplysninger til politiet

Restanceinddrivelsesmyndigheden kan videregive oplysninger om gældsforhold til politiet efter reglerne i forvaltningslovens § 28, som bl.a. fastsætter, at videregivelse af personoplysninger skal ske inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse

af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordningen om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

I praksis har Skatteforvaltningen oprettet en vagttelefonordning, hvor politiet hele døgnet hurtigt kan anmode om oplysninger om, hvorvidt en konkret person har gæld, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Politiet kan via ordningen få oplyst fordringstypen og gældens størrelse. Politiet kan også få oplysninger om forhold i inddrivelsessagen, der kan være relevante for en beslaglæggelsessag. Skatteforvaltningen foretager på baggrund af politiets oplysninger en vurdering af, om oplysningerne kan udleveres inden for rammerne af forvaltningsloven, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Herefter noteres, hvilke oplysninger der bliver udleveret, hvis der kan ske udlevering.

Fordringer, der ikke er registreret som inddrivelsesparate, jf. ovenfor under lovforslagets pkt. 2.3.1.3, oplyses ikke til politiet.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Regeringen vil ikke acceptere, at personer, der er i politiets søgelys, og som har gæld til det offentlige, samtidig ejer og omgiver sig med dyre statussymboler, eksempelvis biler, smykker, mobiltelefoner, beklædningsgenstande mv.

Når politiet eksempelvis mistænker, sigter og giver en person, der har været hånende og truende, en bøde, og samtidig kan se at personen åbenbart er i besiddelse af værdigenstande på trods af, at han har gæld til det offentlige, skal politiets kunne gribe ind. I en sådan situation, bør politiet straks kunne tage værdigenstandene fra personen med henblik på at sikre betaling af dels bøden, dels den offentlige gæld.

Mulighederne for at foretage beslaglæggelse til sikkerhed for gæld til det offentlige er i dag begrænset til beslaglæggelse hos en mistænkt til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskationsbeløb, bødekraav eller den forurettedes krav på erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2. Tilsvarende vil der kunne ske beslaglæggelse til sikkerhed for sådanne krav, efter at vedkommende er blevet dømt, jf. § 1002, stk. 1.

Der kan således ikke i dag ske beslaglæggelse til sikkerhed for anden gæld, som den pågældende måtte have til det offentlige.

Hvis politiet eksempelvis i forbindelse med en sigtelse af en person konstaterer, at vedkommende har gæld til det offentlige og er i besiddelse af betydelige værdier i form af f.eks. værdifulde biler, smykker, ure e.l., vil politiet ikke i dag kunne beslaglægge de pågældende aktiver til sikkerhed for gældskravet, medmindre gælden vedrører sagsomkostninger, konfiskationsbeløb, bødekraft eller den forurettedes krav på erstatning i sagen.

Dette er efter Justitsministeriets opfattelse en uhensigtsmæssig og urimelig retsstilling. Det foreslås derfor at udvide adgangen til at beslaglægge værdigenstande hos en mistænkt, så gæld til det offentlige generelt bliver omfattet.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide adgangen til at foretage beslaglæggelse til sikkerhed for pengekrav hos en mistænkt, så adgangen også omfatter krav omfattet af gældsinddrivelsesloven, når kravet er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Efter gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1, omfatter loven alle fordringer, der opkræves og inddrives af det offentlige. Grundlaget for fordringerne kan både være offentligretligt og privatretligt; og fordringshaveren kan være såvel en offentlig myndighed som en privat person. Der henvises til pkt. 2.3.1.4 ovenfor.

Den foreslåede ordning bygger på samme afgrænsning, således at der kan foretages beslaglæggelse til sikkerhed for de samme fordringer, der inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden. Ordningen vil også omfatte krav, der er skabt af restanceinddrivelsesmyndigheden selv, hvilket f.eks. er tilfældet med de inddrivelsesrenter, der i medfør af gældsinddrivelseslovens § 5, stk. 1, tilskrives visse fordringer under inddrivelse. Gæld, som er behæftet med tvivl om retskraften, eller hvor der er mistanke om datafejl, vil ikke kunne lægges til grund for en beslaglæggelse. Sådan gæld bliver ikke oplyst over for politiet ved henvendelse til vagttelefonordningen. Der henvises til pkt. 2.3.1.3 og 2.3.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede afgrænsning til krav, der er under inddrivelse af restanceinddrivelsesmyndigheden, giver sikkerhed for, at den mistænkte er bekendt med kravet og for, at sædvanlig rykkerprocedure normalt vil have været søgt.

Ordningen foreslås som det gældende § 802, stk. 2, begrænset til personer, som mistænkes for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale.

Det er imidlertid ikke, som efter den gældende ordning efter § 802, stk. 2, et krav, at den gæld, der beslaglægges til sikkerhed for, har tilknytning til det forhold, som den pågældende mistænkes for, men alene at den pågældende er mistænkt for en forbrydelse, der er undergivet offentlig påtale.

Med den foreslåede ordning sker der en nyaffattelse af retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, således at bestemmelsen inddeles i et litra a og et litra b, hvor den foreslåede udvidelse tydeliggøres. Litra a vil svare til gældende ret, hvorefter der kan ske beslaglæggelse, såfremt det er nødvendigt for at sikre det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskationsbeløb, bødekraav eller forurettedes erstatningskrav i sagen. Litra b vil indeholde den foreslåede udvidelse, hvorefter der kan ske beslaglæggelse til sikkerhed for gæld, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om gælden har tilknytning til sagen. Der kan ske beslaglæggelse af det samme gods til sikkerhed for krav omfattet af såvel litra a som litra b. Uanset om der sker beslaglæggelse til sikkerhed for krav omfattet af litra a eller litra b, vil mistankekravet i § 802, stk. 2, nr. 1, skulle være opfyldt.

Det er som efter gældende ret ikke et krav, at det beslaglagte gods har tilknytning til det forhold, der mistænkes for. Der tilsigtes ikke med den foreslåede ordning nogen ændring af, hvilke aktiver, der kan beslaglægges som ”gods” efter den foreslåede ordning. Som efter gældende ret vil dette være alle formueaktiver, der har økonomisk værdi. Heri ligger også en begrænsning i ordningens anvendelsesområde. Der henvises til pkt. 2.3.1.1.

Der kan som efter gældende ret kun ske beslaglæggelse af gods, som den pågældende ejer. Det vil normalt være op til den, der har værdigenstande på sin person, at godtgøre, at han ikke ejer dem, og at de derfor ikke kan beslaglægges som gods. Der er ikke med den foreslåede ordning tilsigtet nogen ændring af gældende ret på dette punkt. Der henvises til pkt. 2.3.1.1.

Kompetencen til at foretage beslaglæggelse efter den foreslåede ordning vil som hidtil ligge hos retten, jf. retsplejelovens § 806, stk. 1 og 2. Politiet vil dog kunne foretage beslaglæggelse, hvis øjemedet ellers ville forspildes, jf. § 806, stk. 4. Politiet har i praksis anvendt denne regel til beslaglæggelse af gods, jf. § 802, stk. 2, og § 1002, stk. 1. Der kan fra retspraksis henvises til eksempelvis Østre Landsrets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2003, s. 1108 ff. (U 2003.1108 Ø), og Vestre Landsrets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2005, s. 1609 ff. (U 2005.1609 V), der begge tillod beslaglæggelse af smykker på øjemedet. Adgangen til at kunne beslaglægge på øjemedet, jf. § 806, stk. 4, forudsættes at kunne anvendes i samme om-

fang som efter gældende ret til beslaglæggelse af gods tilhørende en person, der har gæld, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Det må bero på en konkret vurdering, om øjemedet ville forspildes, såfremt retskendelse skulle indhentes. Den foreslåede ordning ændrer ikke på betingelserne for anvendelsen af øjemedbestemmelsen.

Når fordringen er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, vil sædvanlig rykkerprocedure normalt have været forsøgt, ligesom den pågældende har haft mulighed for at komme med indsigelser. Øjemedsbetingelsen må derfor ofte anses for opfyldt, når politiet antræffer en mistænkt med værdigenstande på sin person og ved at kontakte restanceinddrivelsesmyndigheden kan konstatere, at den pågældende har gæld, der er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Der vil i den situation ofte være en formodning for, at der er en risiko for, at værdigenstanden vil blive unddraget fra at tjene til fyldestgørelse af gælden under inddrivelse, hvis en retskendelse skulle indhentes. Hvis øjemedet ikke ville forspildes, hvis retskendelse skulle indhentes, f.eks. hvis der ikke er nogen konkret risiko for at en værdigenstand vil blive unddraget fra at tjene til fyldestgørelse, vil en forudgående retskendelse skulle indhentes.

Den mistænkte vil kunne afværge beslaglæggelsen ved at stille sikkerhed. Politiet vil som efter gældende ret skulle vejlede den pågældende om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten, jf. § 807, stk. 1, 2. pkt.

Den mistænkte vil med den foreslåede ordning bevare sine muligheder for at klage eller fremsætte indsigelse, jf. gældsinddrivelseslovens §§ 17-18, jf. pkt. 2.3.1.4 i de almindelige bemærkninger. Den mistænkte vil ligeledes som efter gældende ret kunne fremsætte anmodning om, at afgørelsen om beslaglæggelse omgøres eller ophæves, jf. retsplejelovens § 806, stk. 2, 3. pkt., og § 807 c.

Betingelserne for at foretage beslaglæggelse er de samme som efter gældende ret. Ud over kravet om mistanke for en forbrydelse, der er undergivet offentlig påtale, jf. § 802, stk. 2, nr. 1, skal indgrebet være proportionalt, jf. § 805, stk. 1 og 2, der udtrykker et almindeligt proportionalitetsprincip. Proportionalitetsprincippet indebærer, at der eksempelvis ikke kan foretages beslaglæggelse af meget værdifulde genstande til sikkerhed for mindre krav, ligesom der alene vil kunne beslaglægges genstande, der faktisk vil kunne tjene som sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Heraf følger også, at der ikke vil kunne ske beslaglæggelse af gods, der alene har en bagatelagtig værdi. Derimod vil der ikke med

beslaglæggelse efter den foreslåede ordning skulle tages hensyn til eksempelvis alvoren af den forbrydelse, den pågældende mistænkes for, da det ikke er et krav for beslaglæggelse efter den foreslåede ordning, om kravet har tilknytning til den sag, som mistanken angår, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, litra b.

Hvis politiet benytter muligheden for at beslaglægge gods, som en mistænkt har på sin person ”på øjemedet” i medfør af § 806, stk. 4, vil den pågældende normalt ikke kunne hindre beslaglæggelsen ved blot at hævde, at andre aktiver kan tjene til sikkerhed, hvis ikke de umiddelbart kan overgives til politiet. Den pågældende vil i en sådan situation have mulighed for at indbringe beslaglæggelsen for domstolene, jf. ovenfor. Retten vil her kunne tage stilling til, hvilket aktiv der skal tjene til sikkerhed.

Endvidere skal reglerne i retsplejelovens §§ 509-516 iagttages, jf. § 805, stk. 3 og den foreslåede ændring heraf. Eksempelvis § 509, stk. 1, der undtager aktiver, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levefod for skyldneren og hans husstand (”trangsbeneficiet”). Ligesom efter gældende ret vil aktiver af indtil en værdi af 3.000 kr. være undtaget fra beslaglæggelse, hvis de er nødvendige til skyldnerens eller hans husstands erhverv eller uddannelse, jf. § 509, stk. 3. § 515, stk. 1, undtager genstande, som har en særlig personlig betydning for skyldneren eller medlemmer af hans husstand, medmindre genstandene har en sådan værdi, at det ikke findes rimeligt at holde dem uden for fuldbyrdelsen af fordringshaverens krav. Det vil som efter gældende ret skulle vurderes konkret, om et aktiv, eksempelvis mobiltelefoner eller beklædningsgenstande, kan beslaglægges.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 2-6.

Retsvirkningerne af beslaglæggelse efter den foreslåede ordning svarer til retsvirkningerne af beslaglæggelse af gods efter de gældende regler i retsplejelovens § 802, stk. 2, dvs. retsvirkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2. Det foreslås, at det beslaglagte først skal anvendes til dækning af krav under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, efter de øvrige krav er fyldestgjort, jf. den foreslåede ændring af § 807 d, stk. 2, 1. pkt. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 7.

Efter gældende ret har en afgørelse om anvendelse af det beslaglagte virkning som udlæg, jf. § 807 d, stk. 3, 3. pkt. Denne ordning foreslås ikke videreført i relation til sikring af krav, der er omfattet af lov om inddrivelse af

gæld til det offentlige og under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. I modsætning til de krav, der er omfattet af gældende ret (krav på sagsomkostninger, bøder, konfiskation af pengebeløb eller erstatning), vil krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, ikke på samme måde være genstand for straffesagen, og der vil således ikke som led i straffesagen blive taget stilling til disse kravs gyldighed. Derudover kan krav omfattet af gældsinddrivelsesloven i princippet være bortfaldet eller ophørt inden straffesagens afgørelse.

På den baggrund foreslås det, at anklagemyndigheden og domstolene ikke som led i straffesagen skal tage stilling til f.eks. gyldigheden af gældsposterne, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Sker der domfældelse, skal retten i forbindelse med den afgørelse, der skal træffes efter § 807 d, stk. 2 og stk. 3, 1.-3. pkt., med den foreslåede ordning fastslå, at det beslaglagte også anvendes til fyldestgørelse af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal herefter tage stilling til, om der skal ske videre retsforfølgning af sådanne krav.

Det foreslås derfor, at der indsættes et nyt stk. 5. i retsplejelovens § 807 d, hvorefter beslaglæggelsen for så vidt angår krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, bevarer sin gyldighed i 4 uger efter, at retten har truffet afgørelse efter § 807 d, stk. 3. Inden denne frist skal der være indledt en retssag i den borgerlige retsplejes former om det krav, beslaglæggelsen angår, eller være foretaget udlæg for dette krav, hvis ikke beslaglæggelsen skal bortfalde. Udlæg omfatter både udlæg foretaget af fogedretten og udlæg foretaget af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Er kravet på 100.000 kr. eller derunder, kan sag i den borgerlige retsplejes former indledes ved at indgive et betalingspåkrav til fogedretten, jf. reglerne herom i retsplejelovens kapitel 44 a. Beslaglæggelsen bevarer sin virkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2, indtil der foreligger en endelig afgørelse i sagen. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 8.

Det forudsættes herved, at anklagemyndigheden underretter restanceinddrivelsesmyndigheden om, at straffesagen er sluttet ved dom, påtaleopgivelse eller frifindelse, jf. § 807 d, stk. 3.

Det foreslås i forbindelse hermed at gøre det muligt for restanceinddrivelsesmyndigheden at foretage udlægget i beslaglagt gods, som er i politiets besiddelse, som kontorudlæg, jf. det foreslåede 3. pkt. i retsplejelovens § 495, stk. 1, sådan at det ikke er nødvendigt med en udkørende forretning i overensstemmelse med hovedreglen efter gældende ret. Politiet vil efter § 807, stk. 5, skulle foretage optegning og mærkning af det beslaglagte, så dettes identitet vil kunne fastslås.

Med forslaget gøres det således enklere for restanceinddrivelsesmyndigheden at foretage udlæg i beslaglagte aktiver, der er i politiets besiddelse.

Skyldnerens mulighed for at udøve sin almindelige påvisningsret, jf. retsplejelovens § 517, stk. 1, vil dog blive vanskeligere, når udlægget foretages som kontorudlæg frem for som udkørende fagedforretning, såfremt skyldneren ikke møder op. Skyldneren kan bl.a. anvende denne ret med henblik på at sikre, at der ikke foretages udlæg i aktiver, der er undtaget fra udlæg, jf. §§ 509-516.

Den mistænkte/skyldneren vil dog fortsat have mulighed for at varetage sine interesser. Det bemærkes i den forbindelse, at den mistænkte/skyldneren allerede i forbindelse med beslaglæggelsens foretagelse har mulighed for at stille sikkerhed og derved hindre beslaglæggelsen, jf. § 805, stk. 2. Ligeledes vil det i forbindelse med foretagelsen af beslaglæggelsen være en betingelse, at det beslaglagte ikke er omfattet af retsplejelovens §§ 509-516. Når beslaglæggelsen er foretaget af politiet i medfør af § 806, stk. 4, vil den pågældende i forbindelse med, at politiet har foretaget beslaglæggelsen, være blevet gjort opmærksom på muligheden for at indbringe spørgsmålet om beslaglæggelsens lovlighed for retten, jf. § 807, stk. 1, 2. pkt. Den pågældende vil også, ligesom enhver anden med interesse i sagen, have mulighed for at begære beslaglæggelsen ophævet, jf. § 807 c, 1. pkt., ligesom kendelsen til enhver tid kan omgøres, jf. § 806, stk. 2, 3. pkt. Bliver der foretaget kontorudlæg, uden at den pågældende har været til stede og haft mulighed for at udøve sin påvisningsret, vil han endelig kunne begære sagen genoptaget med henblik på at benytte sine rettigheder efter §§ 509-516, jf. § 504, nr. 4.

Ligesom efter gældende ret vil skyldneren modtaget en underretning om den forretning, hvor det foretages udlæg, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1 og 3, og § 5 i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter mv.

Den foreslåede udvidelse vil alene gælde for udlæg foretaget af restanceinddrivelse myndigheden eller af fogedretten efter anmodning fra restanceinddrivelsesmyndigheden og altså ikke for udlæg foretaget af fogedretten efter anmodning fra en privat kreditor. Udvidelsen vil endvidere kun gælde beslaglagt gods i politiets besiddelse, jf. § 807, stk. 5, og ikke andre aktiver, skyldneren måtte eje. Ordningen vil heller ikke gælde beslaglagte aktiver, hvor der konkret ikke er sket en rådighedsberøvelse af politiet.

Den foreslåede ordning indebærer, at beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, ikke ophører umiddelbart ved frifindelse eller påtaleopgivelse, jf. det gældende § 807 d, stk. 3, 4. pkt. Dette skal ses i lyset af, at beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, ikke nødvendigvis har nogen sammenhæng med den sag, som mistanken angår. Beslaglæggelse til sikkerhed for sådanne krav bør derfor ikke bortfalde som følge af en frifindelse eller påtaleopgivelse i sagen. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 8.

3. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser

3.1 Grundloven

Ifølge grundlovens § 79 har borgerne ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede. Offentlige forsamlinger har politiet ret til at overvære. Forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred.

Det er almindeligt antaget i den forfatningsretlige litteratur, at grundlovens § 79, 3. pkt., ikke udtømmende gør op med de indgrebsmuligheder, der er over for forsamlinger. Det er således bl.a. antaget, at der – i det omfang der er hjemmel hertil i anden lovgivning – uafhængigt af grundlovens § 79, 3. pkt., kan foretages indgreb af hensyn til andre væsentlige offentlige eller private interesser, forudsat at der ikke dermed er tilsigtet et indgreb i forsamlingens ytringstilkendegivelse som sådan, jf. bl.a. Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret (1954), side 700 ff. og 706 ff., Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret (3. udgave v. Ole Espersen, 1980), side 773 ff., og Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 3 (3. udg., 2003), side 131 f.

Højesteret tog ved dom af 16. august 1999 (optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 1999, s. 1798) stilling til bestemmelsen i § 1 i lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (rockerloven), der in-

deholder hjemmel for politiet til at forbyde en person at opholde sig i en bestemt ejendom under nærmere angivne betingelser.

Højesteret anfører i dommens præmisser bl.a., at grundlovens § 79 om forsamlingsfrihed af hensyn til muligheden for gennem forsamlinger at befordre meningstilkendegivelser sikrer, at forsamlinger kan afholdes uden forudgående tilladelse fra en offentlig myndighed og ikke vilkårligt kan forbydes. Bestemmelsen hindrer imidlertid ikke, at der ved lov fastsættes regler, som – uden at være rettet mod en forsamlings meningstilkendegivelser – begrænser forsamlingsfriheden, når dette sker til beskyttelse af andre væsentlige interesser, herunder andres liv og velfærd, idet sådanne begrænsninger dog ikke må gå videre end, hvad der er nødvendigt for en sådan beskyttelse, jf. herved også EMRK artikel 11.

Højesteret anfører desuden bl.a., at lovens forbudsordning er begrundet i hensynet til beskyttelse af omkringboende og forbipasserende og ikke er rettet mod gruppens forsamling som sådan eller dens adgang til meningstilkendegivelse. En afskæring af vedkommende gruppe fra ophold på den pågældende ejendom medfører, at den bliver uegnet som angrebsmål. På den baggrund anføres det bl.a., at lovens forbudsordning må anses for egnet til at opnå det formål, den forfølger, og at ordningens betydning for grupper, som gennem deltagelse i gensidigt væbnet opgør har gjort sig til angrebsmål, er beskeden i forhold til den tilstræbte beskyttelse af omkringboende og forbipasserende, der uforskyldt udsættes for fare, hvorfor Højesteret ikke fandt forbudsordningen stridende mod grundlovens § 79.

Det foreslåede opholdsforbud efter politilovens § 6 b indebærer et generelt forbud mod at opholde sig på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, i en begrænset periode. Den foreslåede § 6 b vil betyde, at der vil kunne fastsættes forbud mod, at flere personer befinder sig på samme sted. Formålet med opholdsforbuddet er at skabe tryghed i områder, der er plaget af utryghed. Opholdsforbuddet skal således sikre, at politiet på en effektiv måde kan sætte ind over for grupper af personer, der udviser en adfærd i området, der er egnet til at skabe utryghed.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil den foreslåede ordning ikke udgøre et indgreb i strid med forsamlingsfriheden efter grundlovens § 79. Der er herved lagt vægt på, at den foreslåede ordning ikke giver mulighed for at foretage indgreb rettet mod meningstilkendegivelser, men at indgrebet vil blive fastsat af hensyn til at beskytte et vægtigt hensyn til den offentlige orden, herunder hensynet til at borgere skal kunne færdes trygt overalt, herunder i

parker, på bytorve og på tog- og rutebilstationer, uden at blive udsat for utryghedsskabende adfærd. Der er endvidere lagt vægt på, at det forudsættes, at indgreb mod forsamlinger foretaget efter den foreslåede bestemmelse alene vil blive fastsat i det omfang og den tidsmæssige udstrækning m.v., som efter en konkret vurdering er nødvendigt for at beskytte hensynet til den offentlige orden.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning ikke udgør et indgreb i strid med forsamlingsfriheden efter grundlovens § 79.

3.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

3.2.1. Efter artikel 2, stk. 1, i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) skal enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, have ret til inden for dette område at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

Denne ret er imidlertid ikke absolut. Efter artikel 2, stk. 3, kan der gøres indgreb i retten, når indgrebet er i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det foreslåede forbud mod deltagelse i nattelivet og det foreslåede tryghedsskabende opholdsforbud vil udgøre et indgreb i personers ret til bevægelses- og opholdsfrihed efter artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

3.2.2. Det foreslåede forbud mod deltagelse i nattelivet indebærer et forbud mod at færdes og opholde sig i flere afgrænsede områder i en periode på op til 2 år regnet fra endelig dom med forlængelse ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Som det fremgår af pkt. 3.1.3.3, vil et opholdsforbud indebære, at den dømte ikke må færdes eller opholde sig på serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, og hvortil der er offentlig adgang, samt i nattelivszoner udpeget af politiet efter § 6 b i politiloven. Et opholdsforbud omfatter tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5.

Det foreslåede opholdsforbud har navnlig til formål at forebygge, at personer, der dømmes efter bestemmelser omfattet af § 79 c begår ny lignende kriminalitet i nattelivet. Forslaget vil således varetage hensynene til den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Justitsministeriet vurderer, at forslaget ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage de nævnte hensyn.

Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at opholdsforbuddet, herunder den tidsmæssige udstrækning af forbuddet, idømmes af domstolene på baggrund af en konkret vurdering, og at forbuddet idømmes som led i en strafdom for kriminalitet, hvor der er risiko for, at personen vil begå ny lignende kriminalitet i nattelivet. Der er herudover lagt vægt på, at der er en sammenhæng mellem forbuddets geografiske udstrækning og det eller de steder, hvor kriminaliteten er begået. Endelig har ministeriet lagt vægt på, at et opholdsforbud alene er gældende i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5, som er det tidsrum, hvor der erfaringsmæssigt er store udfordringer med forbrydelser i nattelivet. Opholdsforbuddet må derfor anses for egnet til at varetage hensynene bag forbuddet, da den pågældende fjernes fra nattelivet i de relevante timer.

Justitsministeriet har desuden tillagt det vægt, at politiet kan meddele konkrete tilladelser til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet, og at tilladelsesordningen forudsættes administreret således, at der træffes afgørelse om at meddele tilladelse, når Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK, kræver dette.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

3.2.3. Det foreslåede tryghedsskabende opholdsforbud efter politilovens § 6 b indebærer et generelt forbud mod at opholde sig på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, i en begrænset periode, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området. Det er i den forbindelse en forudsætning, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området.

Formålet med opholdsforbuddet er at skabe tryghed i områder, der er plaget af utryghed. Opholdsforbuddet skal således sikre, at politiet på en effektiv måde kan sætte ind over for grupper af personer, der udviser en adfærd i området, der er egnet til at skabe utryghed. Formålet er herudover at undgå, at yngre personer påvirkes til at vælge en kriminel løbebane eller lade sig påvirke til at tilslutte sig en bande eller en kriminel gruppering. Forslaget vil således varetage hensynene til den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til beskyttelse af andres rettigheder og friheder.

Justitsministeriet vurderer, at forslaget ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage de nævnte hensyn.

Ministeriet har herved lagt vægt på, at opholdsforbuddet vil skulle udstedes af politiet på baggrund af en konkret vurdering af, om en gruppe af personer i det pågældende område udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i det pågældende område, og om udstedelse af et opholdsforbud vil være et egnet redskab til at genoprette trygheden i området. Der er herudover lagt vægt på, at der i vurderingen af, om et opholdsforbud vil udgøre et egnet redskab, indgår en vurdering af, om der er andre mindre indgribende foranstaltninger, der vil være mere egnede til at genoprette trygheden i området. Endelig har ministeriet lagt vægt på, at der er en direkte sammenhæng mellem forbuddets geografiske område og det område, hvor en gruppe af personer har udvist en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i området.

Ministeriet har endvidere lagt vægt på, at opholdsforbuddet ikke forhindrer almindelig færden i området, og at forbuddet dermed ikke indskrænker personers muligheder for at gå i området i det omfang, tilstedeværelsen er nødvendig i forbindelse med et ærinde i området eller for at nå frem til et bestemmelsessted i eller i nær tilknytning til området mv.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til EMRK.

3.2. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

Med lovforslagets § 1, nr. 1, og de heri foreslåede bestemmelser i straffelovens § 79 c, stk. 5, stk. 6 og stk. 8, forudsættes det, at der vil ske en behandling af personoplysninger af henholdsvis politiet og modtageren af oplysningerne. Behandlingerne af oplysninger er reguleret af to forskellige re-

gelsæt. Således er politiets behandling reguleret i retshåndhævelsesloven samt retshåndhævelsesdirektivet, mens virksomhedens behandling er reguleret i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Efter Justitsministeriets vurdering kan den foreslåede bestemmelser om politiets behandling af personoplysninger i stk. 5, fastsættes inden for rammerne af direktiv nr. 2016/680 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger (retshåndhævelsesdirektivet) og lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger med senere ændringer (retshåndhævelsesloven).

Politiets behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil således skulle ske i overensstemmelse med retshåndhævelsesdirektivet og retshåndhævelsesloven.

Politiets behandling vil både kunne omfatte behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af retshåndhævelseslovens § 9 og behandling af følsomme personoplysninger omfattet af retshåndhævelseslovens § 10.

Efter retshåndhævelseslovens § 9 kan behandling af ikke-følsomme personoplysninger ske, når behandlingen er nødvendig for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.

Herudover skal de grundlæggende principper i retshåndhævelseslovens § 4 for den dataansvarliges behandling af oplysninger, herunder om indsamling, ajourføring og opbevaring mv., altid iagttages. Behandling af oplysninger skal bl.a. ske i overensstemmelse med »god databehandlingskik« og under hensyn til oplysningernes karakter, jf. § 4, stk. 1. Dette indebærer, at behandlingen skal være rimelig og lovlige. Indsamling af oplysninger må endvidere kun ske til udtrykkeligt angivne og saglige retshåndhævelsesformål, og senere behandling af oplysningerne må ikke være uforenelige med disse formål, jf. § 4, stk. 2. Efter § 4, stk. 3, skal de oplysninger, som behandles, være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at politiets behandling, herunder videregivelse, af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 5, generelt opfylder kravet til rimelighed i § 4, stk. 1, og kravene efter § 4, stk. 3. Det skyldes særligt, at politiet ved videregivelse i hvert enkelt tilfælde skal vurdere, om det er nødvendigt at videregive oplysningerne for politiets håndhævelse af et forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 1, jf. også ordet ”kan”. Endvidere er der lagt vægt på, at personkredsen, hvortil oplysningerne gives, er begrænset.

Det er vurderingen, at politiets behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 5, vil være i overensstemmelse med §§ 4, 9 og 10 i retshåndhævelsesloven, idet behandling af personoplysninger i medfør af den foreslåede bestemmelser må anses for at være strengt nødvendig og vil ske med henblik på at forebygge strafbare handlinger.

Det bemærkes endvidere, at de øvrige bestemmelser i retshåndhævelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles af politiet efter de foreslåede bestemmelser.

Lovforslagets § 1, nr. 1, og den heri foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 6, om modtagerens (indehavere, ledere mv.) behandling af almindelige og følsomme personoplysninger, i forbindelse med at de modtager oplysninger fra politiet om, hvilke personer der har fået forbud efter straffelovens § 79 c, stk. 1, er en bestemmelse om behandling af personoplysninger.

Den foreslåede bestemmelse er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

I databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, findes de relevante bestemmelser om, hvornår almindelige personoplysninger må behandles, herunder indsamles og videregives. Det følger blandt andet af artikel 6, stk. 1, litra c og e, at behandling af personoplysninger kun er lovlig, hvis behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den

dataansvarlige, eller hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Efter forordningens artikel 6, stk. 2, kan medlemsstaterne opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af forordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlige og rimelige behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i forordningens kapitel IX (artikel 85-91).

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, der fastsætter nærmere betingelser for at anvende artikel 6, stk. 2, at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt. Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag, eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e, være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Derudover fremgår det blandt andet af artikel 6, stk. 3, at medlemsstaterne i den forbindelse kan fastsætte de generelle betingelser for lovlige behandling, og at man i den forbindelse kan indføre formålsbegrænsninger.

Efter databeskyttelsesforordningen er det således muligt at opretholde og indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen i forbindelse med artikel 6, stk. 1, litra c og e, vedrørende behandling på baggrund af en retlig forpligtelse eller i samfundets interesse.

For så vidt angår følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, bemærkes, at behandling heraf som udgangspunkt er forbudt, jf. artikel 9, stk. 1. Der gælder imidlertid en række undtagelser til dette forbud, jf. stk. 2-4. Det følger bl.a. af artikel 9, stk. 2, litra g, at forbuddet mod behandling i artikel 9, stk. 1, ikke finder anvendelse, når behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

Det er Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning indeholder passende garantier for den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder. Justitsministeriet har i den forbindelse særligt lagt vægt på, at politiet vurderer, om videregivelsen er nødvendig i hvert enkelt tilfælde for at kunne håndhæve et forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 1, jf. også ordet ”kan”, samt at modtagerkredsen er begrænset. Der er desuden lagt vægt på, at indehavere, bestyrere og dørmænd har tavshedspligt med hensyn til de modtagne oplysninger, jf. den foreslåede § 79 c, stk. 7.

For så vidt angår de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 1, og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 6, er det Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse kan fastsættes inden for rammerne af forordningens artikel 6, stk. 1, litra e, om en opgave i samfundets interesse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Det er desuden Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse kan fastsættes inden for rammerne af artikel 9, stk. 2, litra g. Det vurderes, at ordningen varetager en væsentlig samfundsinteresse, da ordningen har til formål at forebygge kriminalitet, og at mulighederne for at sikre en effektiv håndhævelse af et opholdsforbud er en forudsætning for at opfylde dette formål. Det vurderes desuden, at bestemmelsen sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser. Der er herved navnlig lagt vægt på, at modtagerne af de pågældende oplysninger er underlagt tavshedspligt, jf. den foreslåede § 79 c, stk. 7. Der er også lagt vægt på, at der i medfør af den foreslåede § 79 c, stk. 8, nr. 3, vil blive fastsat nærmere regler om modtagerens tavshedspligt samt nærmere regler om modtagerens opbevaring og behandling af de pågældende oplysninger.

Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har desuden taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning, s. 169 ff. og s. 229 ff. Med den foreslåede bestemmelse gøres der således brug af muligheden for at fastsætte en national særregel om den private modtagers behandling af personoplysninger, hvorfor særreglen i den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 6, vil være hjemmel for den privates behandling af både følsomme og almindelige personoplysninger om den dømte, herunder oplysninger om strafbare forhold.

Modtageren af oplysningerne bliver dataansvarlig, og modtagerens behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse skal således ske

i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder særligt databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det følger bl.a. af databeskyttelsesforordningens artikel 5, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed). Endvidere skal personoplysninger indsamles til legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (formålsbegrænsning). Herudover skal personoplysninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (dataminimering). Det er Justitsministeriets vurdering, at modtagerens behandling af personoplysninger lever op til kravet om lovlighed og rimelighed i artikel 5, fordi oplysningerne alene modtages i de tilfælde, hvor det er nødvendigt for politiets håndhævelse af et forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 1, at den modtagende personkreds er begrænset, og fordi modtagerens behandling vil være yderligere reguleret i bekendtgørelsesform.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Vurderingen af de økonomiske og implementeringskonsekvenser konsekvenser for det offentlige udestår.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 8. januar til den 5. februar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Direktoratet for, Kriminalforsorgen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS) – CBS LAW, Danmarks Jurist- og Økonomiforbund, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, DI, Danske Regioner, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Domstolenes Tjenestemandsförening, Dommerfuldmægtigforeningen, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Dansk Told & Skatteforbund, Gadejuristen, HORESTA, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KFUK's sociale arbejde, KL, Københavns Kommune, Københavns Rets- hjælp, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De hjemløses landsorganisation, Syddansk Universitet – Det Samfundsvidenskabelige Universitet, Aarhus Rets- hjælp, Aarhus Universitet – Juridisk Institut, Ålborg Universitet – Juridisk Institut – Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Nej	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Straffeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse om, at retten under nærmere omstændigheder kan give en dømt person forbud mod at opholde sig i nattelivet.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 79 c om sådan et forbud.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 1, der giver mulighed for, at personer, der idømmes fængselsstraf eller anden strafretlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for overtrædelse af straffelovens §§ 119, 119 b, 123, 134 a, 192 a, § 244, stk. 1, §§ 245 og 246, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1, §§ 266, 288 og 291, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller lovgivningen om knive og blankvåben, ved dommen kan gives et opholdsforbud.

Et opholdsforbud kan idømmes sammen med en ubetinget eller en betinget fængselsstraf samt i forbindelse med en anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Dette omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 og 69, hvor der sker frihedsberøvelse, forvaring efter straffelovens § 70 og ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1, vil omvendt ikke kunne idømmes i sager, hvor straffen alene er bøde.

Et opholdsforbud vil kunne gives, uanset hvilken af de i den foreslåede § 79 c, stk. 1, nævnte bestemmelser eller særlove den pågældende dømmes for at have overtrådt, og det er som udgangspunkt uden betydning, hvor lang den idømte frihedsstraf er. Det forudsættes dog, at der normalvis vil skulle være tale om betinget eller ubetinget frihedsstraf på 30 dage eller derover, før et opholdsforbud er relevant. Opholdsforbud vil dog også efter omstændighederne kunne være relevant, hvis der idømmes en lavere straf, men hvor der f.eks. er tale om, at den pågældende gentagne gange tidligere er dømt for ligearartet kriminalitet eller for kriminalitet, der er begået i nattelivet.

Den foreslåede ordning omfatter tillige forsøg på og medvirken til lovovertrædelserne, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.1.

Et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, vil være relevant, hvor forholdet, der giver anledning til opholdsforbuddet, er begået i nattelivet eller i tilknytning til den dømtes færden i nattelivet.

Det vil således være relevant at idømme et opholdsforbud, hvis forholdet er begået i aften- og nattetimerne eller på anden vis er begået i tilknytning til den dømtes færden i nattelivet. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor forholdet er begået en tidlig morgen i forlængelse af, at den pågældende har opholdt sig på en natklub, bar eller lignende.

Det afgørende vil være, at et forbud, på grund af karakteren af den begåede kriminalitet, vurderes at ville virke forebyggende i forhold til ny ligeartet kriminalitet. Der vil i den forbindelse f.eks. kunne lægges vægt på, om forholdet er begået på eller i tilknytning til et serveringssted eller i tilknytning til eller i en nattelivszone.

Et opholdsforbud vil skulle idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et opholdsforbud vil være egnet og nødvendigt for at forebygge nye lovovertrædelser af lignende beskaffenhed ved at sikre, at den dømte i en periode ikke kan færdes og opholde sig i nattelivet. Domstolene vil i den forbindelse skulle tage stilling til, om det må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny ligeartet kriminalitet.

Det vil som udgangspunkt altid være tilfældet, hvis der er tale om gentagelsestilfælde.

Opholdsforbud vil dog også kunne gives i førstegangstilfælde, hvis det kan antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny ligeartet kriminalitet. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor forbrydelsen er af grovere karakter, hvorved den dømte har demonstreret en vis voldsparathed. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis forholdet er begået af flere i forening, er begået over for flere ofre, eller der er tale om flere voldelige overfald af samme offer.

Det vil bero på rettens skøn, om det pådømte forhold er af en sådan karakter, at der kan gives forbud i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet.

Et opholdsforbud vil endvidere skulle være proportionalt med den begåede kriminalitet. Den tidsmæssige udstrækning af et forbud vil i den forbindelse skulle indgå i proportionalitetsvurderingen. Det må antages, at et opholdsforbud meddelt for en periode på omkring 3 måneder almindeligvis vil være proportionalt, hvis der idømmes en betinget eller ubetinget frihedsstraf i omegnen af 30 dage, også i førstegangstilfælde.

Vedrører en dom flere lovovertrædelser, hvoraf det ikke er alle, som er omfattet af den foreslåede § 79 c, stk. 1, skal der foretages en konkret vurdering af, om den overtrædelse, der er omfattet af bestemmelsen, i sig selv ville have medført en straf af en varighed, der kan begrunde et opholdsforbud.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.1.1.

Et opholdsforbud vil efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 2, indebære, at den dømte ikke må færdes og opholde sig på serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, og hvortil der er offentlig adgang, i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5.

Udtrykket »serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke« skal forstås som i restaurationsloven og omfatter således steder, hvorfra der serveres drikkevarer med 2,8 pct. volumen alkohol eller derover, til nydelse på eller ved salgsstedet. Omfattet er således ethvert sted, der efter kl. 24 serverer øl, vin og spiritus samt andre alkoholiske drikkevarer med en alkoholprocent på over 2,8. Det er uden betydning, om der på stedet også serveres drikkevarer med under 2,8 pct. volumen alkohol, ligesom det er uden betydning, om serveringen sker indendørs eller udendørs og i forbindelse med servering af mad.

Udtrykket omfatter således natklubber, diskoteker, barer, værtshuse, restauranter, caféer og lignende, men også øvrige lokaliteter, hvorfra der foregår salg af stærke drikke. Kiosker og lignende betragtes ikke som serveringssteder omfattet af et forbud, medmindre der serveres stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet.

Et opholdsforbud omfatter alle serveringssteder i Danmark, hvorfra der serveres stærke drikke. Et forbud adskiller sig på denne baggrund fra et restaurationsforbud meddelt efter § 31, stk. 2 i lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling, da et restaurationsforbud alene omfatter et eller flere bestemte serveringssteder.

Et opholdsforbud omfatter ikke områder i tilknytning til et serveringssted, medmindre serveringsstedet er placeret i en nattelivszone.

Udtrykket »offentlig adgang« skal forstås i overensstemmelse med § 2 i ordensbekendtgørelsen og omfatter således områder, hvortil der er almindelig adgang. Det betyder, at f.eks. en bar eller en restaurant i en hotelloobby vil være omfattet af et forbud, selvom den dømte ikke bor på hotellet, såfremt der er almindelig adgang dertil.

Et opholdsforbud vil for det andet indebære, at den dømte ikke må færdes og opholde sig nattelivszone udpeget af politiet i medfør af den foreslåede § 6 c i politiloven.

Udtrykket »færdes eller opholde sig« skal forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a, stk. 2, og § 79 b, stk. 2. Færden eller ophold omfatter enhver fysisk tilstedeværelse på de omfattede serveringssteder eller i en nattelivszone. Et opholdsforbud vil således indebære, at den blotte tilstedeværelse i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5 på et serveringssted, der serverer stærke drikke eller en nattelivszone uden politiets forudgående tilladelse, vil udgøre

en overtrædelse af forbuddet. Det gælder, selvom der er tale om et helt kortvarigt ophold.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.2.

Det foreslås i § 79 c, stk. 3, at politiet kan meddele tilladelse til færden og ophold i nattelivszone omfattet af stk. 1, jf. stk. 2, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Tilladelsesordningen forudsættes administreret restriktivt. Der kan dog være særlige tilfælde, hvor den dømte har et særligt anerkendelsesværdigt formål med at færdes eller opholde sig i nattelivszone i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5. Det forudsættes, at der som udgangspunkt kun meddeles tilladelse, når Danmarks internationale forpligtelser, herunder EMRK, kræver dette.

Tilladelsesordningen indebærer for det første, at den dømte på forhånd og på eget initiativ skal søge om tilladelse til færden eller ophold i en nattelivszone omfattet af stk. 1, jf. stk. 2, og at den pågældende ikke lovligt kan færdes eller opholde sig i områderne, før der eventuelt måtte være meddelt en sådan tilladelse.

Udtrykket »særlige grunde« skal i denne forbindelse forstås på samme måde som i straffelovens § 79 a, stk. 3 og § 79 b, stk. 4.

Som eksempler på tilfælde, hvor der foreligger »særlige grunde«, som vil kunne begrunde en tilladelse til færden eller ophold i et område, som er omfattet af et opholdsforbud, kan nævnes tungtvejende hensyn til den pågældendes eller denne nærmeste pårørendes helbred, der forudsætter kontakt også i det tidsrum, opholdsforbuddet gælder i.

Det er ikke hensigten, at et opholdsforbud skal være til hinder for færden og ophold i nødsituationer, herunder den pågældendes eller dennes nærmeste pårørendes akutte henvendelse til et hospital. I disse tilfælde kræves der således ikke tilladelse fra politiet til færden og ophold i området.

Ved nærmeste pårørende forstås normalt personens ægtefælle, faste samlevende, forældre, børn og søskende.

Deltagelse i mere almindeligt eller hyppigt forekommende familiebegivenheder som f.eks. fødselsdage, højtider eller uformelle sammenkomster mv.

som det klare udgangspunkt ikke udgøre en særlig grund i bestemmelsens forstand.

Der vil som udgangspunkt foreligge særlige grunde, hvis den dømte forud for dommen er bosat i et område omfattet af et forbud. Dette indebærer, at der som det klare udgangspunkt skal meddeles tilladelse til, at den pågældende kan blive boende i forbudsområdet. Tilladelsen bør omfatte vilkår om at kunne færdes frem og tilbage.

Der vil som det klare udgangspunkt ikke foreligge særlige grunde, hvis den pågældende ønsker at varetage arbejdsmæssige opgaver eller forpligtigelser på et sted eller i et område omfattet af et forbud.

I visse helt særlige situationer vil også tungtvejende hensyn til forsamlings- eller foreningsfriheden kunne begrunde en tilladelse til færden eller ophold i det område, som opholdsforbuddet omfatter.

De ovenfor anførte eksempler er ikke udtryk for en udtømmende opregning af de tilfælde, hvor der efter omstændighederne kan foreligge særlige grunde, som vil kunne begrunde en tilladelse til færden eller ophold i et område omfattet af et opholdsforbud.

Samlet set vil det således bero på en konkret og individuel afvejning, hvornår færden og ophold af særlige grunde må anses for »beføjet« i bestemmelsen forstand. Der vil i den forbindelse skulle foretages en hensynsafvejning af på den ene side formålet med tilladelsen samt den pågældendes personlige forhold og på den anden side hensynet til at forebygge kriminalitet i nattelivet. Den tidsmæssige og geografiske udstrækning af tilladelsen til ophold vil bero på en nærmere vurdering af formålet med tilladelsen og forholdene i øvrigt.

Det bemærkes, at der vil være tale om en strafbar overtrædelse af et opholdsforbud, hvis den dømte overtræder forbuddet uden at have søgt om tilladelse til det pågældende ophold. Dette gælder, uanset om det i øvrigt må antages, at tilladelse ville være givet, hvis der var søgt om den.

En ansøgning om tilladelse til ophold vil skulle indgives til politidirektøren i den eller de politikredse, hvor personen ønsker at opholde sig. En klage over en afgørelse om afslag på tilladelse vil i medfør af retsplejelovens § 109, stk. 1, skulle indgives til rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse kan ikke påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2. En

afgørelse om afslag på tilladelse mv. vil endvidere kunne indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.3.

Det foreslås i § 79 c, stk. 4, 1. pkt., at et opholdsforbud gives på tid op til 2 år regnet fra endelig dom.

Den tidsmæssige udstrækning af et opholdsforbud vil skulle afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen. Forbuddets varighed skal således afspejle risikoen for, at den dømte begår ny ligeartet kriminalitet. Der vil i den forbindelse bl.a. skulle lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet, og om den dømte tidligere er dømt for lignende lovovertrædelser.

Et opholdsforbud vil skulle være proportionalt med den begåede kriminalitet, og i den forbindelse vil den tidsmæssige udstrækning af et forbud skulle indgå i proportionalitetsvurderingen. Det forudsættes dog, at et opholdsforbud som udgangspunkt gives af mindst 3 måneders varighed.

Ved fængsel i indtil 3 måneder må det antages, at det i almindelighed vil være proportionalt, hvis der idømmes et opholdsforbud på mellem 3 og 6 måneders varighed. Ved fængsel i indtil 6 måneder må det antages, at det i almindelighed vil være proportionalt, hvis der idømmes et opholdsforbud på mellem 6 og 12 måneders varighed og ved fængsel i mere end 1 år må det antages, at det i almindelighed vil være proportionalt, hvis der idømmes et opholdsforbud på mellem 1 til 2 års varighed

Fastsættelsen af forbuddenes længde vil dog altid bero på domstolenes konkrete vurdering af, hvad der skønnes nødvendigt med henblik på at forebygge, at den pågældende begår ny, ligeartet kriminalitet.

I tilfælde, hvor der i den samlede strafudmåling tillige indgår straf for lovovertrædelser, som ikke opfylder betingelserne for idømmelse af forbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, eller hvor der udløses reststraf fra tidligere domme, vil retten skulle fastsætte den tidsmæssige udstrækning af forbuddet ud fra et skøn over, hvilken del af den samlede straf, der kan henføres til lovovertrædelser, som er omfattet af § 79 c, stk. 1.

En person, der er idømt et opholdsforbud, kan ved senere dom idømmes et yderligere forbud, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere forbud får ligeledes virkning fra endelig dom. Der er i den forbindelse

ikke noget til hinder for, at der er tidsmæssigt overlap mellem flere idømte forbud.

Det følger af den foreslåede § 79 c, *stk. 4, 2. pkt.*, at ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges et opholdsforbud tilsvarende.

Ordningen indebærer, at opholdsforbuddet forlænges i tid med den periode, hvor den dømte udstår den fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, som blev idømt sammen med forbuddet, eller udstår øvrige fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter, når udståelsen finder sted, mens forbuddet har virkning.

Et opholdsforbud forlænges således, når den pågældende udstår fængselsstraf eller forvaring i fængsel eller arresthus. Tilsvarende forlænges forbuddet, hvis den pågældende efter reglerne i udgangsbekendtgørelsen udstår fængselsstraf under udstationering fra fængsel eller arresthus. Herudover forlænges forbuddet, hvis den pågældende udstår straf i kriminalforsorgens pensioner eller institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78, eller udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (fodlænkeafsoning), jf. straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

Perioden regnes fra begyndelsen af afsoningen mv. til løsladelsen eller udskrivningen, hvorved forstås første løsladelse eller udskrivning fra den pågældende straf, herunder prøveløsladelse og prøveudskrivning, samt benådning fra straffen eller anden strafferetlig retsfølge.

Et opholdsforbud forlænges ligeledes i tid, hvis der træffes bestemmelse om genindsættelse efter eventuel prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller efter betinget benådning.

Hvis den dømte varetægtsfængsles i forbindelse med en straffesag, der ligger efter den dom, hvorved et forbud er givet, vil forbuddet også skulle forlænges med denne frihedsberøvelse, medmindre den pågældende frifindes eller ikke idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. I sidstnævnte tilfælde vil der således ikke være tale om udståelse af fængselsstraf mv.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.4.

Det foreslås med bestemmelsen i § 79 c, stk. 5, at politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af bestemte serveringssteder om, hvilke personer der er meddelt opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1. Videregivelsen må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1.

Herved tilvejebringes klar hjemmel til, at politiet kan videregive identitetsoplysninger på personer med forbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1, til indehavere og bestyrere af serveringsstede.

Det er en betingelse for politiets videregivelse af oplysningerne, at videregivelsen ud fra en politifaglig vurdering er nødvendig for at kunne håndhæve et opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 1.

Som eksempler på tilfælde, hvor politiet vil kunne videregive sådanne oplysninger, kan nævnes, at politiet er bekendt med, at den pågældende flere gange tidligere har begået lovovertrædelser på eller i tilknytning til et eller flere bestemte serveringssteder.

En sådan videregivelse vil ikke være i strid med forvaltningslovens kapitel 8 om tavshedspligt mv.

Med udtrykket »indehavere« og »bestyrere« forstås ledende medarbejdere på de omfattede serveringssteder. Hvor der i forhold til særlige serveringssteder er tale om, at den person, der er ansvarlig for driften, ikke formelt er indehaver eller bestyrer, men eksempelvis forpagter, forudsættes det således, at videregivelsen også kan ske til denne.

Politiet vil alene kunne videregive oplysninger om den dømtes navn, den dømtes billede og om forbuddets tidsmæssige udstrækning. Oplysninger om, hvilke konkrete strafbare forhold der ligger til grund for forbuddet, vil derimod ikke kunne videregives, da oplysningen ikke i sig selv har betydning for håndhævelsen af forbuddet.

Den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 6, 1. pkt., fastlægger den personkreds, der må behandle de oplysninger om et opholdsforbud, som politiet kan videregive til indehaveren eller bestyreren i medfør af stk. 5.

Det fremgår af bestemmelsen, at behandlingen som udgangspunkt alene må foretages af indehavere, bestyrere og dørmænd.

Begrebet »dørmænd« skal forstås som autoriserede dørmænd, jf. restaurationslovens § 15 a, stk. 1, og personer, der i henhold til lov om vagtvirksomhed er autoriseret til at drive vagtvirksomhed samt en vagtvirksomheds godkendte personale, jf. restaurationslovens § 15 a, stk. 3.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 6, 2. pkt., må de oplysninger, der modtages fra politiet efter stk. 5, alene behandles i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet. Der skal således være en saglig begrundelse for at få adgang til og behandle de pågældende oplysninger.

Politiets og modtagernes behandling af oplysningerne vil endvidere skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen, som beskrevet under pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, idet der vil være tale om behandling af personoplysninger. Det bemærkes, at Justitsministeriet finder, at den foreslåede ordning generelt er i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen. Det vil dog bero på Datatilsynets eller domstolens konkrete vurdering af det enkelte tilfælde, om de databeskyttelsesretlige regler, som beskrevet ovenfor i de almindelige bemærkninger pkt. 3.2., er overholdt.

Den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 7, indebærer, at modtagerne har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som er nævnt i stk. 5. Straffeloven §§ 152 og 152 c-f finder tilsvarende anvendelse.

Dermed fastsættes der tavshedspligt med hensyn til de oplysninger om opholdsforbud, som politiet har videregivet i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 5. Tavshedspligten gælder for indehavere, bestyrere og dørmænd samt eventuelle andre personer, der i medfør af regler fastsat efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 8, nr. 3, får adgang til de pågældende oplysninger.

Henvisningen til straffelovens §§ 152 og 152 c-f indebærer, at enhver uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysningerne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Sker videregivelsen eller udnyttelsen med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år.

Ved forslaget til bestemmelsen i § 79 c, stk. 8, bemyndiges justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om administrationen af forbudsordningen.

Det forudsættes, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 8, nr. 1, vil blive fastsat regler om tilladelser efter bestemmelsens stk. 3, herunder om indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser. Der vil således i bekendtgørelse blive fastsat nærmere regler om ansøgningsprocedure og udstedelse af tilladelse til henholdsvis færden og ophold i en nattelevszone. Endvidere vil der blive fastsat nærmere regler om stedlig kompetence til at træffe afgørelse efter stk. 3, fastsættelse af vilkår og tilbagekaldelse af tilladelser.

Der vil endvidere i bekendtgørelsen kunne fastsættes regler om politiets mulighed for at ændre eller tilbagekalde en meddelt tilladelse, hvis forudsætningerne for en tilladelse, herunder den dømtes personlige forhold, ændrer sig, hvis en tilladelse eller vilkårene herfor ikke overholdes, eller hvis oplysninger om den dømtes forhold giver bestemte grunde til at antage, at den pågældende vil misbruge den meddelte tilladelse.

Det forudsættes endvidere, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 8, nr. 2, ved bekendtgørelse vil blive fastsat regler om politiets videregivelse af oplysninger efter stk. 5.

Det forudsættes, at der i medfør af bestemmelsen fastsættes regler om, at politiet normalt skal give indehaveren eller bestyreren af en bestemt virksomhed individuel underretning. Det forudsættes, at der fastsættes regler om, at underretningen bl.a. kan ske ved almindelige post eller eventuelt anbefalet brev eller ved krypteret e-post.

Det forudsættes, at der i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 8, nr. 3, vil blive fastsat nærmere regler om behandlingen af oplysninger som nævnt i stk. 5. Der vil i medfør af bestemmelsen bl.a. kunne fastsættes krav til det berørte serveringssteds opbevaring og håndtering af de modtagne oplysninger, herunder i hvilket omfang indehaveren og bestyreren må videregive oplysningerne til andre ansatte på det pågældende serveringssted end dem, der specifikt er nævnt i stk. 6.

Efter omstændighederne vil det således være nødvendigt at lade andre ansatte på det pågældende serveringssted end dem, som er nævnt i stk. 6, få adgang til oplysningerne. Det vil navnlig kunne være tilfældet på serveringssteder uden adgangskontrol og dermed normalt uden dørmænd, idet der

her – hvis adgangen til oplysningerne begrænses til indehavere, bestyrere og dørmænd – i indehaverens eller bestyrerens fravær ikke vil være nogen til at kontrollere, om en person har fået et forbud mod at komme på stedet. Den personalegruppe, der kunne blive tale om i sådanne tilfælde at give adgang til oplysningerne, vil være bartendere og serveringspersonale mv.

Det forudsættes endvidere i den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 8, nr. 4, at der vil blive fastsat regler om straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af § 79 c, stk. 8, nr. 3.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.5.

Til nr. 2

Det foreslås, at indsætte et stk. 2 i straffelovens § 124 a, hvorefter overtrædelse af et opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Overtrædelse af et opholdsforbud vil kunne straffes ved grov uagtsomhed og forsæt.

Det skal ses i lyset af, at politiet med den foreslåede ordning vil have pligt til at offentliggøre enhver beslutning om at udpege en nattelivszone på politiets officielle hjemmeside eller lignende, ligesom den pågældende politikreds skal udstede en pressemeddelelse om nattelivszone og de nærmere detaljer omkring zonen.

Det må således almindeligvis antages, at der som minimum vil foreligge grov uagtsomhed, når en person, med et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, ikke har orienteret sig – eller ikke orienteret sig tilstrækkeligt – om de gældende nattelivszone, inden vedkommende bevæger sig ud i nattelivet i et område, hvor der er en tæt koncentration af barer, diskoteker og lignende.

Tilsvarende må antages at være tilfældet, hvor en person med et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, ikke gør sig bekendt med, om et serveringssted serverer stærke drikke, hvis vedkommende opholder sig på dette efter kl. 24.

Det vil dog altid bero på domstolenes frie bevisvurdering, om anklagemyndigheden har ført det til domfældelse fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til bøde på 10.000 kr.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse i andengangstilfælde og derover som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage.

Fastsættelsen af længden af straffen vil dog bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

I forbindelse med domstolenes eventuelle behandling af en straffesag for overtrædelse af et opholdsforbud kan der desuden ske prøvelse af lovligheden af en beslutning om at udpege en nattelivszone.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.6.

Til § 2

Til nr. 1

Der er ikke i gældende lovgivning regler, der gør det muligt for politiet at udstede et generelt forbud mod ophold i et bestemt område på baggrund af adfærden hos personer i det pågældende område. Politiet har dog en række muligheder for at udstede påbud og forbud mod ophold i et nærmere afgrænset område til bestemte personer på baggrund af de pågældendes adfærd i området, jf. f.eks. straffelovens § 79 a, politilovens § 6 om visitationszoner og regler om bl.a. zoneforbud i ordensbekendtgørelsens § 6.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 6 b, stk. 1, i politiloven, hvorefter politiet med henblik på at fremme trygheden i et område kan udstede forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (tryghedsskabende opholdsforbud). Et tryghedsskabende opholdsforbud er

ikke til hinder for almindelig færden i området, jf. den foreslåede bestemmelses 2. pkt.

Et »bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang« skal efter den foreslåede bestemmelse forstås i overensstemmelse med § 2 i ordensbekendtgørelsen. Efter ordensbekendtgørelsens § 2, stk. 1, finder bekendtgørelsen, hvor ikke andet fremgår, anvendelse på borgernes adfærd på veje eller på andre steder, hvortil der er almindelig adgang. Bekendtgørelsen finder således f.eks. anvendelse på borgernes adfærd i offentligt tilgængelige parker, jernbane- og rutebilstationer, porte, offentlige toiletter, offentlige befordringsmidler, herunder taxier, forlystelsessteder samt i åbningstiden butikker, butikcentre og offentlige kontorer. Efter ordensbekendtgørelsens § 2, stk. 2, forstås ved en vej offentlig eller privat vej, gade, cykelsti, fortov, plads, bro, tunnel, passage, sti eller lignende, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter.

Et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse vil dog uanset sammenhængen med ordensbekendtgørelsen § 2 ikke kunne udstedes på indendørs arealer, hvortil der er almindelig adgang. I disse tilfælde vil lovgivningens øvrige muligheder for at meddele påbud eller forbud mod ophold på bestemte steder kunne finde anvendelse. Opholdsforbud vil således efter den foreslåede bestemmelse f.eks. kunne udstedes i områder i en offentligt tilgængelige park, plads og på udendørsarealer på tog- og rutebilstationer mv., men ikke i f.eks. offentligt tilgængelige butikcentre, aktivitetscentre, indendørs arealer på tog- og rutebilstationer, offentlige befordringsmidler, parkeringskældre mv.

Det geografiske område for det foreslåede opholdsforbud må herudover ikke være større end det påkrævede for at genoprette trygheden i området. Et tryghedsskabende opholdsforbud vil således alene kunne udstedes for mindre, afgrænsede områder, f.eks. en udendørs perron på en tog- og rutebilstation, en bestemt plads, park eller vej. Der vil ikke kunne udstedes forbud, der omfatter større områder som f.eks. en bydel.

Det forudsættes, at det geografiske område for opholdsforbuddet vil skulle offentliggøres på en tydelig måde, jf. det foreslåede stk. 6.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 6 b, stk. 1, 2. pkt., at forbuddet ikke til hinder for »almindelig færden i området«. Der vil således ved vurderingen af, om en persons tilstedeværelse i et forbudsområde udgør en overtrædelse af opholdsforbuddet skulle foretages en vurdering af, om til-

stedeværelsen har karakter af ulovligt ophold eller almindelig færden i området.

Almindelig færden skal efter den foreslåede bestemmelse skal forstås som tilstedeværelse i et forbudsområde, som under normale omstændigheder ville opfattes som naturligt i forhold til området. Det vil f.eks. være almindelig færden i bestemmelsens forstand at gå rundt på et udendørs butikstov i forbindelse med et ærinde i en butik eller lignende i området eller at passere gennem torvet for at nå frem til et bestemmelsessted i eller i nær tilknytning til området mv.

Det vil dog være i strid med bestemmelsen at tage ophold i området, selvom det vil kunne opfattes som naturligt i forhold til området. Det forudsættes dog, at kortvarige ophold i et forbudsområde ikke vil udgøre et ulovligt ophold i området, hvis det kortvarige ophold er nødvendigt i forhold til en almindelig færden i området.

Ophold på en bænk i forbindelse med af- og påstigning på tog- eller rutebilstationer vil således kunne udgøre et kortvarigt ophold i forbindelse med almindelig færden i området, ligesom det at stå i kø til en butik i området også vil kunne udgøre et kortvarigt ophold i forbindelse med almindelig færden i området.

Det vil derimod være i strid med forbuddet efter den foreslåede bestemmelse at benytte parkarealer mv. omfattet af et forbud til rekreative formål som f.eks. boldspil, picnic mv., ligesom det efter omstændighederne vil kunne udgøre et ophold i strid med forbuddet at tage plads på en bænk eller lignende i et forbudsområde i forbindelse med en passage fra én butik til en anden i det pågældende område, hvis det ikke er kortvarigt i forhold til den almindelige færden i området.

Det afgørende efter den foreslåede bestemmelse er således, om tilstedeværelsen i området har en naturlig sammenhæng med områdets karakter.

Den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, *stk. 2*, indebærer at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter *stk. 1* kan ske, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området. Det er i den forbindelse en forudsætning, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab, og at mindre indgribende

foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området.

Ved »en gruppe af personer« forstås et antal personer, som tilsammen udgør en gruppe. Udtrykket »grupper af personer« skal ikke forstås i overensstemmelse med udtrykkets anvendelse i f.eks. straffelovens § 81 a.

Det er ikke muligt udtømmende at definere, hvornår der efter den foreslåede bestemmelse er tale om en gruppe af personer, men der kan ved vurderingen bl.a. lægges vægt på antallet af personer, der er samlet, og om personerne udadtil fremstår som en gruppe. Efter omstændighederne vil en samling på 2-3 personer kunne anses for en gruppe af personer efter den foreslåede bestemmelse, såfremt personerne udadtil fremstår som en samlet gruppe.

Kravet om, at der skal være tale om en gruppe af personer, indebærer, at enkeltpersoners utryghedsskabende adfærd i et område ikke kan begrunde et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse. Adfærden blandt enkeltpersoner i en gruppe kan dog efter omstændighederne være tilstrækkeligt til, at det vurderes, at gruppens adfærd som sådan er egnet til at skabe utryghed, også selvom øvrige personer i gruppen ikke udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed.

Ved »en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed« vil der efter ud fra en samlet konkret politifaglig vurdering bl.a. lægges vægt på, om gruppen udviser en chikanerende, truende eller intimiderende adfærd over for forbipasserende, om gruppens adfærd medfører støjgener og/eller trafikale gener, om personer i gruppen indtager eller er påvirkede af alkohol eller andre rusmidler, om personer i gruppen har medbragt aggressive hunde som f.eks. kamphunde eller muskelhunde mv. Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at adfærden skal have karakter af kriminelle handlinger. Der henvises nærmere herom til lovforslagets pkt. 2.2.3.1.2.

Som eksempler på en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed kan nævnes, at en gruppe af unge udviser en chikanøs eller truende adfærd over for forbipasserende. Eksempler på chikanøs eller truende adfærd kan f.eks. være, at personer i gruppen råber, kommer med nedsættende bemærkninger eller stiller sig i vejen for forbipasserende, eller at personer i gruppen udviser en støjende eller fornærmende adfærd i øvrigt, der er egnet til at skabe utryghed.

Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at der konkret skal være givet udtryk for en følelse af utryghed i forhold til adfærden fra andre personer i området, idet den pågældende gruppes adfærd alene skal være egnet til at skabe utryghed.

Politiet skal herudover vurdere, at et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et »egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området«.

Kravet indebærer, at politiet efter en politifaglig vurdering skal vurdere, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, vil medvirke til at normalisere tilstanden og genskabe trygheden for beboere og andre, der færdes i området. I den forbindelse skal politiet vurdere, om der er andre mindre indgribende foranstaltninger, som vil være mere egnede til at genskabe trygheden i området. Det vil efter omstændighederne kunne være tilfældet, hvis politiet vurderer, at et påbud eller forbud til en enkeltperson efter den øvrige lovgivning vil være tilstrækkeligt til at genskabe trygheden i området, jf. pkt. 2.1.1. Der vil herudover kunne lægges vægt på, om der er grund til at tro, at adfærden vil fortsætte, hvis der ikke udstedes et tryghedsskabende opholdsforbud.

Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at politiet forinden beslutningen om at udstede et tryghedsskabende ophold skal have meddelt forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøgt at dæmpe adfærden blandt personerne i gruppen for at normalisere tilstanden i området, men det vil kunne indgå som et moment i politiets vurderingen af, om der er andre mindre indgribende foranstaltninger, der vil være mere egnede for at genskabe trygheden i området.

Der henvises generelt til lovforslagets pkt. 2.2.3.1.3.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 b, *stk. 3*, indebærer, at overtrædelse af et forbud efter stk. 1 straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til bøde på 10.000 kr. Under formildende omstændigheder – herunder f.eks. hvis det forbudsramte område ikke har været skiltet med tilstrækkelig tydelighed, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, *stk. 6* – vil bøden dog kunne fastsættes til et lavere niveau.

Tilregnelseskravet efter den foreslåede bestemmelse vil være uagtsomhed. Det forudsættes, at det ved vurderingen af strafansvaret efter den foreslåede bestemmelse vil skulle indgå, om området er tydeligt afgrænset, som det kræves i medfør af den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse i andengangstilfælde og derover som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.3.1.4.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 b, *stk. 4*, indebærer, at en beslutning om at udstede et tryghedsskabende meddeles for en periode på op til 30 dage. Beslutningen kan herudover forlænges med op til 30 dage ad gangen og udformes på en måde, så forbuddet efter *stk. 1* kun gælder på bestemte tidspunkter af døgnet.

Det vil navnlig kunne være relevant at forlænge opholdsforbuddet, hvis grupper af personer trods forbuddet fortsat udviser en adfærd i det pågældende område, som er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i området, og politiet fortsat vurderer, at et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et egnet redskab til at genskabe trygheden i området.

Politiet vil efter den foreslåede bestemmelse kunne beslutte, at opholdsforbuddet kun gælder i aften- og nattetimerne, hvis politiet vurderer, at den utryghedsskabende adfærd særligt foregår i dette tidsrum, og hvis et opholdsforbud i øvrige tidsrum på døgnet vurderes at være til uforholdsmæssig stor gene for øvrige personer i det område, som opholdsforbuddet vil omfatte.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.3.3.2.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 b, *stk. 5*, indebærer, at en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud træffes af politidirektøren el-

ler den, som denne bemyndiger hertil. Den foreslåede bestemmelser forudsætter herudover, at beslutningen skal offentliggøres og indeholde en begrundelse og angivelse af det afgrænsede geografiske område og tidsrum, som beslutningen gælder for.

Efter den foreslåede ordning vil beslutningen om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud skulle træffes af politidirektøren eller den, som vedkommende bemyndiger hertil. Det forudsættes, at beslutningen træffes på ledelsesniveau. Beslutningen skal offentliggøres, og den skal indeholde en begrundelse og en angivelse af det sted og tidsrum, som beslutningen gælder for. Det forudsættes, at angivelsen af det sted, som beslutningen gælder for, ledsages af et kort over det pågældende geografiske område.

Offentliggørelsen sker på politiets officielle hjemmeside eller lignende, ligesom den pågældende politikreds udsteder en pressemeddelelse om det tryghedsskabende opholdsforbud og de nærmere detaljer om området.

Et tryghedsskabende opholdsforbud kan tidligst få virkning fra tidspunktet for offentliggørelsen af beslutningen om at udstede forbuddet. Det forudsættes, at der som udgangspunkt er en vis tidsperiode fra beslutningen offentliggøres, og til det tryghedsskabende opholdsforbud får virkning. Tidspunktet for, hvornår det tryghedsskabende opholdsforbud får virkning, fastlægges på baggrund af de forhold, som begrundes politiets vurdering af, at betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud er opfyldt.

Det forudsættes herudover med forslaget, at en beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud ikke udgør en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. parts-høring ikke finder anvendelse.

Derimod vil almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. proportionalitet og saglighed også finde anvendelse i forhold til en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud.

En beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vil være omfattet af rigspolitichefens sædvanlige tilsyn med politidirektørerne efter retsplejelovens § 109, stk. 1.

I forbindelse med domstolenes eventuelle behandling af en straffesag for overtrædelse af det tryghedsskabende opholdsforbud kan der desuden ske en prøvelse af beslutningens lovlighed.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.3.3.2.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 b, *stk. 6*, indebærer, politiet ved skiltning på det sted, der er omfattet af et forbud, skal gøre tydeligt opmærksom på forbuddet.

Det forudsættes i den forbindelse, at forbudsområdet tydeligt afgrænses med skiltning, og at det ved alle naturlige indgange til området tydeligt fremgår, at området er omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud.

Det bemærkes i denne forbindelse, at mangelfuld skiltning i medfør af den foreslåede bestemmelse ikke vil have betydning for gyldigheden af det tryghedsskabende opholdsforbud. Mangelfuld skiltning vil dog efter omstændighederne kunne have betydning ved fastsættelsen af straffen. Der henvises herom til den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, *stk. 3*, og bemærkningerne hertil, og til lovforslagets pkt. 2.2.3.4.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.3.3.2.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 6 c, *stk. 1* i politiloven, hvorefter politiet for en nærmere bestemt periode kan udpege et nærmere geografisk afgrænset område til en nattelivszone, hvor et opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c finder anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 c, *stk. 2* indebærer at udpegningen af en nattelivszone kan ske, hvor der i det pågældende område er en tæt koncentration af natklubber, barer, caféer og lignende med åbningstid efter kl. 24, og udpegningen af en nattelivszone vurderes at være egnet til at imødegå lovovertrædelser i aften- og nattetimerne.

Ved »en tæt koncentration« forstår, at der f.eks. i samme gade eller i et begrænset område med tilstødende gader ligger flere serveringssteder med åbningstid efter kl. 24.

Politiet vil i forbindelse med udpegningen af en nattelivszone f.eks. kunne lægge vægt på, om der inden for et nærmere geografisk afgrænset område er et udpræget »gadeaktivitet«, forstået sådan, at der i området typisk i aften- og nattetimer befinder sig et større antal mennesker inden for det samme område.

Derudover vil det kunne indgå i vurderingen, at der i området generelt konstateres et større antal overtrædelser af lovgivningen end i andre områder i aften- og nattetimerne, og at et forbud anses for egnet til at imødegå dette.

En nattelivszone udpeges inden for et nærmere geografisk område, som fastlægges på baggrund af de forhold der gør, at politiet anser det for at være en nattelivszone. En nattelivszone må således ikke være større end påkrævet for at forebygge vold i nattelivet. En nattelivszone vil f.eks. kunne bestå af en enkelt eller flere tilstødende gader. Det vil i så fald være en betingelse, at der i samtlige udpegede gader er et aktivt natteliv med f.eks. flere serveringssteder eller stor »gadeaktivitet« i aften- og nattetimerne. En nattelivszone vil således ikke kunne omfatte f.eks. hele byer. Der er derimod ikke noget til hinder for, at der træffes beslutning om at udpege flere områder inden for samme by eller kommune til nattelivszoner.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 c, stk. 3, 1. pkt. indebærer, at beslutningen om at udpege en nattelivszone træffes af politidirektøren i den enkelte politikreds eller den, som vedkommende bemyndiger dertil. Det forudsættes, at beslutningen træffes på ledelsesniveau.

En nattelivszone kan som udgangspunkt ikke fastættes for et tidsrum, der overstiger 2 år. Tidsrummet kan dog forlænges med indtil 2 år ad gangen.

Tidspunktet for, hvornår nattelivszone får virkning, fastlægges på baggrund af de forhold, som begrundes politiets vurdering af, at betingelserne for at udpege en nattelivszone er opfyldt. En nattelivszone kan tidligst få virkning fra tidspunktet for offentliggørelse af beslutningen om at udpege zonen. Det forudsættes, at der som udgangspunkt skal forløbe en vis tid fra beslutningen offentliggøres, og til nattelivszone får virkning.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 c, stk. 3, 2. pkt. indebærer, at beslutningen om at udpege et område til nattelivszone skal offentliggøres, og den skal indeholde en begrundelse, og en angivelse af det sted og tidsrum, som beslutningen gælder for. Det forudsættes, at angivelsen af det sted, som beslutningen gælder for, ledsages af et kort over det pågældende geografiske område.

Offentliggørelsen skal ske på politiets officielle hjemmeside eller lignende, ligesom den pågældende politikreds skal udstede en pressemeddelelse om nattelivszone og de nærmere detaljer vedrørende zonen.

Der gælder ikke et krav om, at der skal skiltes med, at der er udpeget en nattelivszone i det område, hvor zonen gælder.

Det forudsættes med forslaget, at en beslutning om udpegning af en nattelivszone ikke udgør en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring ikke finder anvendelse.

Derimod vil almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. proportionalitet og saglighed også finde anvendelse i forhold til en beslutning om udpegning af en nattelivszone.

En beslutning om udpegning af en nattelivszone vil være omfattet af rigspolitichefens sædvanlige tilsyn med politidirektørerne efter retsplejelovens § 109, stk. 1.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.3.2.2.

Til § 3

Til nr. 1

Retsplejelovens § 495

Efter det gældende § 495, stk. 1, 1. pkt., kan en fogedforretning foretages, selv om skyldneren ikke giver møde eller træffes. Dette modificeres i 2. pkt., hvorefter der på fogedrettens kontor ikke kan foretages udlæg i andet end fast ejendom eller andele i andelsboligforeninger eller aktier eller anparter i boligaktieselskaber eller boliganpartsselskaber omfattet af kapitel III i lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber i henhold til pantebrev, jf. § 478, stk. 1, nr. 6, eller for krav omfattet af § 478, stk. 2, som er sikret ved lovbestemt pant i det udlagte.

Det foreslås, at der indsættes et 3. *pkt.* i retsplejelovens § 495, stk. 1, hvorefter der endvidere kan foretages udlæg i beslaglagt gods, der er i politiets besiddelse, for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Ændringen indebærer, at fogedretten og restanceinddrivelsesmyndigheden får mulighed for på fogedrettens kontor, dvs. som såkaldt kontorudlæg, at foretage udlæg i beslaglagt gods, der er i politiets besiddelse.

Den foreslåede udvidelse vil alene gælde for udlæg foretaget af restanceinddrivelsesmyndigheden eller af fogedretten efter anmodning fra restanceinddrivelsesmyndigheden og altså ikke for udlæg foretaget af fogedretten efter anmodning fra en privat kreditor. Udvidelsen vil ligeledes kun gælde beslaglagt gods i politiets besiddelse, jf. § 807, stk. 5, og ikke andre aktiver, skyldneren måtte eje. Ordningen vil heller ikke gælde beslaglagte aktiver, hvor der konkret ikke er sket en rådighedsberøvelse af politiet.

Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2-4

Retsplejelovens § 801, stk. 1, indeholder en oversigt over de situationer, der kan begrunde beslaglæggelse efter reglerne i kapitel 74.

Det følger således af § 801, stk. 1, at der efter reglerne i kapitel 74 kan ske beslaglæggelse 1) til sikring af bevismidler, 2) til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, 3) til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering og erstatning, og 4) når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning.

Det foreslås, at der i retsplejelovens § 801, stk. 1, tilføjes et nyt *nr. 5*, hvoraf det fremgår, at der kan ske beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Da der med forslaget til ændringen af retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, jf. nedenfor, sker en udvidelse af mulighederne for beslaglæggelse, sådan at der også kan ske beslaglæggelse til sikkerhed for krav under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, foreslås det, at dette også fremgår af oversigtsbestemmelsen i § 801, stk. 1. Da der er tale om en oversigtsbestemmelse, er der ikke med tilføjelsen tilsigtet nogen selvstændige retsvirkninger.

Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter retsplejelovens § 802, stk. 2, kan der ske beslaglæggelse af gods, som en mistænkt ejer, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale (stk. 2, nr. 1), og

beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt. (konfiskation af pengebeløb), bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen (stk. 2, nr. 2).

Det foreslås, at nyaffatte § 802, stk. 2, *nr. 2*, således at der ud over de nævnte krav kan ske beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Den følger af det foreslåede stk. 2, nr. 2, *litra a*, at beslaglæggelse kan ske, når beslaglæggelsen anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen. Bestemmelsen svarer til det gældende stk. 2, nr. 2, og vedrører beslaglæggelse til sikkerhed for de krav, der har en tilknytning til en straffesag.

Det følger af det foreslåede stk. 2, nr. 2, *litra b*, at beslaglæggelse kan ske, når beslaglæggelsen er nødvendig for at sikre krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om gælden har tilknytning til den sag, som mistanken angår. Denne bestemmelse er ny.

Mistankekravet i den gældende § 802, stk. 2, nr. 1, ændres ikke med den foreslåede ordning, og det vil således være en betingelse for beslaglæggelse efter både nr. 2, *litra a* og *litra b*, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale.

Det vil dog efter den foreslåede ordning ikke være en betingelse, at mistanken relaterer sig til kravet, der beslaglægges til sikkerhed for, eller har tilknytning til det forhold, som den pågældende mistænkes for, men alene at den pågældende er mistænkt for en forbrydelse, der er undergivet offentlig påtale.

Med den foreslåede nyaffattelse sker der en udvidelse af den eksisterende adgang til beslaglæggelse af gods til sikkerhed for visse offentlige krav, så den fremover også omfatter beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om kravet har tilknytning til den sag, som mistanken angår. Der tilsigtes ikke med den foreslåede ordning nogen ændring af, hvilke aktiver, der kan beslaglægges

som ”gods” efter den foreslåede ordning. Som efter gældende ret vil dette være alle formueaktiver.

Med den foreslåede ændring vil det fortsat være et krav, at beslaglæggelsen sker hos en person, der er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlige påtale, men det vil ikke være et krav, at beslaglæggelsen anses nødvendig for at sikre det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskationsbeløb, bødekrav eller forurettedes krav på erstatning i sagen. Det vil således være tilstrækkeligt for, at der kan ske beslaglæggelse, at den mistænkte har gæld, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om denne gæld er relateret til det forhold, som den pågældende er mistænkt for.

Den foreslåede ændring vedrører krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, dvs. fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (gældsinddrivelsesloven), der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Gældsinddrivelsesloven omfatter, jf. § 1, stk. 1, som udgangspunkt alle fordringer, der opkræves eller inddrives af det offentlige, uanset om grundlaget for fordringen er offentligretligt eller privatretligt, og uanset om fordringen tilkommer det offentlige eller en privat person. Som eksempel på fordringer, der tilkommer private, men som inddrives af det offentlige, kan nævnes underholdsbidrag. Private jernbanevirksomheders krav på kontrolafgifter, ekspeditionsgebyrer og rejsekortfordringer vil også være omfattet. Der henvises til pkt. 2.3.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Efter gældende ret er det ikke en betingelse for beslaglæggelse efter § 802, stk. 2, at det beslaglagte aktiv har relation til det forhold, som den pågældende mistænkes for. Dette vil også gælde for den foreslåede ændring om beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Der henvises til pkt. 2.3.1.1 ovenfor.

Efter gældende ret er det et krav, at den mistænkte ejer det aktiv, der beslaglægges. Det vil normalt være den, der har en værdigenstand i besiddelse på sin person, der skal godtgøre, at han ikke er ejer af den. Denne retstilstand forudsættes med den foreslåede ændring af retsplejelovens § 802, stk. 2, nr. 2, også at skulle gælde i forhold til beslaglæggelse, der sker til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Der henvises til pkt. 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger.

De øvrigt betingelser for at foretage beslaglæggelse efter den foreslåede ordning vil være de samme som efter gældende ret. Ud over kravet om mistanke for en forbrydelse, der er undergivet offentlig påtale, jf. § 802, stk. 2, nr. 1, skal indgrebet være proportionalt, jf. § 805, stk. 1 og 2, der udtrykker et almindeligt proportionalitetsprincip. Proportionalitetsprincippet indebærer, at der eksempelvis ikke kan foretages beslaglæggelse af meget værdifulde genstande til sikkerhed for mindre krav, ligesom der alene vil kunne beslaglægges genstande, der faktisk vil kunne tjene som sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Heraf følger også, at der ikke vil kunne ske beslaglæggelse af gods, der alene har en bagatelagtig værdi. Derimod vil der ikke med beslaglæggelse efter den foreslåede ordning skulle tages hensyn til eksempelvis alvoren af den forbrydelse, den pågældende mistænkes for, da det ikke er et krav for beslaglæggelse efter den foreslåede ordning, om kravet har tilknytning til den sag, som mistanken angår, jf. § 802, stk. 2, nr. 2, litra b. Endvidere skal reglerne i retsplejelovens §§ 509-516 iagttages, jf. § 805, stk. 3, eksempelvis § 509, stk. 1, der undtager aktiver, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levelfod for skyldneren og hans husstand ("trangsbeneficiet"), jf. lovforslagets § 3, nr. 6, om ændring af § 805, stk. 3, og bemærkningerne hertil. Der skal også, som efter gældende ret, være tale om "gods", jf. § 802, stk. 2, indledningen, dvs. aktiver der har formueværdi. Heri ligger også en begrænsning i ordningens anvendelsesområde. Der henvises til pkt. 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Dette vil i reglen ikke være til hinder for, at der kan ske beslaglæggelse af f.eks. dyre smykker eller ure, mens det vil bero på en konkret vurdering, om der kan ske beslaglæggelse af mobiltelefoner, beklædningsgenstande eller lignende hos en mistænkt. Der henvises til pkt. 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter gældende ret træffes afgørelser om beslaglæggelse af retten, jf. retsplejelovens § 806, stk. 1. Politiet kan dog foretage beslaglæggelse, såfremt øjemedet ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. § 806, stk. 4, 1. pkt. Fremsætter den, mod hvem indgrebet retter sig, anmodning herom, skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes, jf. § 806, stk. 4, 2. pkt. Politiet skal vejlede om denne mulighed, jf. § 807, stk. 1, 2. pkt. Disse regler vil med den foreslåede ændring af § 802, stk. 2, nr. 2, også gælde for beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Politiets mulighed for at foretage beslaglæggelse efter retsplejelovens § 806, stk. 4, er i praksis anvendt på beslaglæggelse af gods, jf. § 802, stk. 2, og § 1002, stk. 1, og politiet vil med den foreslåede ændring af § 802, stk. 2, nr. 2, også kunne anvende denne mulighed til beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Betingelserne for om der kan foretages beslaglæggelse på øjemedet er de samme som efter gældende ret. Det må vurderes konkret, om betingelserne er opfyldt.

Politiet vil kunne kontakte en vagttelefonordning oprettet af Skatteforvaltningen og få oplyst, om den mistænkte har gæld til det offentlige, der er under inddrivelse. Når fordringen er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, vil betalingsfristen være overskredet og sædvanlig rykkerprocedure vil normalt have været forsøgt uden resultat, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3. Under disse omstændigheder må det formodes, at betingelserne for at politiet kan foretage beslaglæggelse på øjemedet efter § 806, stk. 4, ofte vil være opfyldt, hvis politiet antræffer en person med værdigenstande på sig, og Skatteforvaltningen oplyser, at den pågældende har gæld under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Der vil i den situation ofte være en formodning for, at der er en risiko for, at værdigenstandene vil blive unddraget fra at tjene til fyldestgørelse af gælden under inddrivelse, hvis en retskendelse skulle indhentes. Hvis øjemedet ikke ville forspildes, hvis retskendelse skulle indhentes, f.eks. hvis der ikke er nogen konkret risiko for at en værdigenstand vil blive unddraget fra at tjene til fyldestgørelse, vil en forudgående retskendelse skulle indhentes. Vedkommende vil kunne afværge beslaglæggelsen ved at stille sikkerhed for kravet, jf. § 805, stk. 2.

Efter gældende ret er det politiet, der iværksætter beslaglæggelsen, jf. retsplejelovens § 807, stk. 1, 1. pkt. Det vil stort set altid følge af sagens omstændigheder, at den pågældende bliver berøvet den fysiske rådighed over det beslaglagte aktiv. Politiet skal snarest muligt optegne og mærke det beslaglagte og på begæring udstede en kvittering for modtagelsen, jf. § 807, stk. 5. Disse regler vil med den foreslåede ændring af § 802, stk. 2, nr. 2, også gælde for beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Efter gældende ret har beslaglæggelse virkning som arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56, jf. § 807 b, stk. 2. Dette vil med den foreslåede ændring af § 802, stk. 2, 2. pkt., også gælde for beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Dette inde-

bærer bl.a. at der ikke må rådes over de beslaglagte aktiver på en måde, som kan være til skade for fordringshaveren, jf. lovens § 631, stk. 2, jf. § 519, stk. 1. Overtrædelse heraf kan straffes som skyldnersvig, jf. straffelovens § 283, stk. 1, nr. 1. Virkningen som arrest betyder også, at beslaglæggelsen ikke giver en beskyttelse over for retsforfølgende kreditorer.

Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter retsplejelovens § 805, stk. 3, finder retsplejelovens §§ 509-516 anvendelse ved beslaglæggelse til sikkerhed for det offentlige krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt. (konfiskation af pengebeløb), bødekrav eller forurettedes krav på erstatning.

Retsplejelovens §§ 509-516 indeholder regler, der undtager forskellige aktiver fra udlæg. § 509, stk. 1, undtager f.eks. aktiver, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levelfod for skyldneren og hans husstand ("trangsbeneficiet"). Aktiver af indtil en værdi af 3.000 kr. vil være undtaget fra udlæg, hvis de er nødvendige til skyldnerens eller hans husstands erhverv eller uddannelse, jf. § 509, stk. 3. Lovens § 515, stk. 1, undtager genstande, som har en særlig personlig betydning for skyldneren eller medlemmer af hans husstand, medmindre de har en sådan værdi, at det ikke findes rimeligt at holde dem uden for fuldbyrdelsen af fordringshaverens krav.

Det foreslås, at der i retsplejelovens § 805, *stk. 3*, indsættes en henvisning til beslaglæggelse til sikring af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Ændringen indebærer, at der for beslaglæggelse til sikring af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, vil gælde samme undtagelser, som gælder for beslaglæggelse til sikkerhed for de krav, der efter gældende ret er omfattet af retsplejelovens § 802, stk. 2.

Der skal også, som efter gældende ret, være tale om "gods", jf. § 802, stk. 2, indledningen, dvs. aktiver der har formueværdi. Heri ligger også en begrænsning i ordningens anvendelsesområde.

De nævnte undtagelser vil i reglen ikke være til hinder for, at der kan ske beslaglæggelse af f.eks. dyre smykker eller ure, mens det vil bero på en konkret vurdering, om der kan ske beslaglæggelse af mobiltelefoner, beklædningsgenstande eller lignende hos en mistænkt.

Der henvises til pkt. 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 3, nr. 5.

Til nr. 7

Det følger af § 807 d, stk. 2, 1. pkt., at beslaglagt gods først anvendes til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt. (konfiskation af pengebeløb), og dernæst bødekraft. Retten kan undtagelsesvis træffe bestemmelse om en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse, jf. § 807 d, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås, at der i retsplejelovens § 807 d, stk. 2, 1. pkt., indsættes en henvisning til beslaglæggelse til sikkerhed for gæld, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Med den foreslåede ændring indplaceres krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden sidst i dækningsrækkefølgen i § 807 d, stk. 2, 1. pkt., således at de krav, der er knyttet til straffesagen, dækkes først.

Som efter gældende ret vil retten undtagelsesvist kunne bestemme en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse, jf. retsplejelovens § 807 d, stk. 2, 2. pkt.

En afgørelse om anvendelse af det beslaglagte til fyldestgørelse af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, vil – i modsætning til afgørelser om anvendelse af det beslaglagte til fyldestgørelse af krav på erstatning, sagsomkostninger, bøder mv. efter gældende ret – ikke have retsvirkning som udlæg. Der henvises til det foreslåede nye stk. 5 i § 807 d samt bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 8.

Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Efter gældende ret ophører beslaglæggelsen af gods, hvis der sker frifindelse eller påtaleopgivelse, jf. § 807 d, stk. 3, 4. pkt. Sker der domfældelse, vil der blive truffet en afgørelse om anvendelse af det beslaglagte, der har retsvirkning som udlæg, jf. retsplejelovens § 807 d, stk. 3, 3. pkt. Udlægget kan bortfalde i samme omfang som et udlæg i almindelighed vil bortfalde, dvs. eksempelvis hvis skyldner kommer under konkurs, jf. konkurslovens § 71, ved forældelse, jf. forældelseslovens § 25, stk. 1, eller hvis der ikke rettidigt begæres tvangsauktion over det pågældende aktiv, jf. retsplejelovens § 526, stk. 4. Herudover vil beslaglæggelsen eller udlægget bortfalde, hvis gælden betales.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 5* i retsplejelovens § 807 d.

Efter det foreslåede § 807 d, stk. 5, *1. pkt.*, har en afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods til fyldestgørelse af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset § 807 d, stk. 3, 3. pkt., den virkning, at beslaglæggelsen bevarer sin gyldighed, jf. § 807 b, stk. 2, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former om det sikrede krav eller foretages udlæg for dette.

Det foreslåede § 807 d, stk. 5, *2. pkt.*, vedrører den situation, hvor retten har nægtet forfølgning af et erstatningskrav under straffesagen og bestemt, at beslaglæggelsen skal bevarer sin gyldighed, indtil erstatningsspørgsmålet er afgjort. Det foreslåede § 807 d, stk. 5, *2. pkt.*, fastslår, at har retten i medfør af § 807 d, stk. 4, *1. pkt.*, bestemt, at en beslaglæggelse til sikring af et erstatningskrav bevarer sin gyldighed, regnes fristen fra rettens afgørelse efter stk. 4, *2. pkt.*

Det foreslåede § 807 d, stk. 5, *3. pkt.*, fastslår, at sluttet en sag ved påtaleopgivelse eller frifindelse, bevarer en beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset stk. 3, *4. pkt.*, sin gyldighed, jf. § 807 b, stk. 2, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former om det sikrede krav eller foretages udlæg for dette.

Endelig fastslår det foreslåede § 807 d, stk. 5, *4. pkt.*, at § 807 c finder tilsvarende anvendelse.

Formålet med det foreslåede § 807 d, stk. 5, er at regulere, hvad der skal ske med det gods, der er beslaglagt til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, når straffesagen slutter. Til for-

skel fra de krav, der er omfattet af den gældende beslaglæggelsesbestemmelse i § 802, stk. 2, nr. 2, vil krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, ikke have nogen nødvendig tilknytning til straffesagen. Med det foreslåede § 807 d, stk. 5, vil den afgørelse, som retten skal træffe om anvendelse af det beslaglagte, have den virkning, at beslaglæggelsen for så vidt angår de krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, bevarer sin virkning som arrest, jf. § 807 b, stk. 2, i 4 uger. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal inden for denne frist tage stilling til, om der skal ske videre retsforfølgning af sådanne krav, hvis ikke beslaglæggelsen skal bortfalde.

Er der eksempelvis sket beslaglæggelse til sikkerhed for et bødekrav, for sagsomkostninger og for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, vil afgørelsen om anvendelse af det beslaglagte med det foreslåede § 807 d, stk. 5, have den retsvirkning, at det beslaglagte er genstand både for udlæg til sikkerhed for bøderne og sagsomkostningerne og genstand for arrest til sikkerhed for de krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Retsvirkningerne af henholdsvis arrest og udlæg afgøres efter de almindelige regler herom, jf. navnlig retsplejelovens kapitel 47 og 56.

Er beslaglæggelse sket til sikkerhed for flere krav, der er under inddrivelse ved restanceinddrivelsesmyndigheden, opretholdes beslaglæggelsen til sikkerhed for det eller de krav, med hensyn til hvilke der inden for fristen anlægges sag eller foretages udlæg

Fristen på 4 uger regnes i det foreslåede § 807 d, stk. 5, 1. pkt., efter afgørelsen om anvendelse af det beslaglagte. Det vil sige, når retten træffer afgørelse jf. § 807 d, stk. 2 og 3. Har retten besluttet, at en beslaglæggelse til sikring af forurettedes erstatningskrav skal bevare sin gyldighed, indtil erstatningsspørgsmålet er afgjort, jf. § 807 d, stk. 4, 1. pkt., regnes fristen dog først fra tidspunktet, hvor der efter den civile sag er truffet en afgørelse om anvendelse af det beslaglagte gods til fyldestgørelse af erstatningskravet, jf. § 807 d, stk. 4, 2. pkt.

Inden fristens udløb skal der for det sikrede krav anlægges en sag i den borgerlige retsplejes former eller foretages udlæg, hvis ikke beslaglæggelsen skal bortfalde. Hvilken mulighed, der kan benyttes, afhænger af, hvilket krav der er tale om. Er kravet tillagt udpantningsret, kan der foretages udlæg. Krav, der er omfattet af gældsinddrivelsesloven, er tillagt udpantningsret, medmindre andet følger af lovens bilag 1, jf. gældsinddrivelseslovens § 11.

Er kravet ikke tillagt udpantningsret, og foreligger der ikke i øvrigt et tvangsfuldbyrdelsesgrundlag efter retsplejelovens § 478, vil der skulle anlægges sag i den borgerlige retsplejes former for at opretholde beslaglæggelsen.

Retssag i den borgerlige retsplejes former vil i praksis kunne indledes ved indgivelse af et betalingspåkrav til fogedretten i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 44 a, såfremt kravet er på 100.000 kr. eller derunder, jf. § 477 a, stk. 1. Beslaglæggelsen bevarer sin gyldighed, indtil der foreligger en endelig afgørelse i den pågældende sag.

Sluttes sagen med påtaleopgivelse eller frifindelse, indebærer det foreslåede § 807 d, stk. 5, 3. pkt., at beslaglæggelsen vil blive opretholdt, i det omfang den er sket til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Med den foreslåede ordning om beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, vil der kunne ske beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der ikke er relateret til den sag, som den pågældende mistænkes for.

En påtaleopgivelse eller frifindelse vil derfor heller ikke have indvirkning på, om beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden bør bortfalde. I de tilfælde hvor der er sket beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, vil påtaleopgivelsen eller frifindelsen indebære, at beslaglæggelsen bevarer sin gyldighed i 4 uger, jf. det foreslåede § 807 d, stk. 5, 3. pkt. Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Fristen på 4 uger regnes i disse tilfælde fra tidspunktet for påtaleopgivelsen eller frifindelsen.

I de tilfælde hvor der er sket beslaglæggelse til sikkerhed for eksempelvis bødekrav eller sagsomkostninger foruden krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, og sagen sluttes, uden at den sigtede eller tiltalte er blevet dømt, vil ændringen have den konsekvens, at beslaglæggelsen til sikkerhed for bødekravet og sagsomkostningerne vil bortfalde, således at det beslaglagte herefter alene er til sikkerhed for kravet, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det forudsættes med den foreslåede ordning, at anklagemyndigheden underretter restanceinddrivelsesmyndigheden om, at straffesagen er sluttet ved dom, påtaleopgivelse eller frifindelse, jf. § 807 d, stk. 3, og om, at forurettedes erstatningskrav måtte være nægtet forfølgning, og at beslaglæggelsen i den forbindelse har bevaret sin gyldighed, jf. § 807 d, stk. 4.

Det følger af § 807 c, at indtil sagens afgørelse kan begæring om hel eller delvis ophævelse af beslaglæggelse fremsættes over for retten af den, der har interesse heri. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, efter at de, som har interesse i afgørelsen, har haft adgang til at udtale sig.

Med henvisningen til at § 807 c skal finde tilsvarende anvendelse, gøres det tydeligt, at denne bestemmelse også skal gælde efter straffesagens afgørelse. Dette kan eksempelvis være relevant, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden kun vælger at forfølge et eller flere af de krav, som beslaglæggelsen er sket til sikkerhed for, mens beslaglæggelsen bortfalder, for så vidt angår andre krav. I en sådan situation kan der være behov for at foretage en fornyet vurdering af, om betingelserne for at opretholde beslaglæggelsen er opfyldt, eksempelvis kravet om proportionalitet, jf. § 805, stk. 1 og 2.

Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Retsplejelovens § 1002, stk. 2, vedrører beslaglæggelse af formue hos den, der er idømt ubetinget fængsel i 8 måneder eller mere, og som unddrager sig straffuldbyrdelsen. § 1002, stk. 2, 2. pkt., fastslår, at denne beslaglæggelse foruden de i § 807 d, stk. 5, nævnte tilfælde bortfalder, når der er gået 10 år fra dommens afsigelse, medmindre retten efter begæring undtagelsesvist beslutter at opretholde den.

Det foreslås, at ændre henvisningen til § 807 d, stk. 5, i retsplejelovens § 1002, stk. 2, 2. *pkt.* til en henvisning til § 807 d, stk. 6,

Der er alene tale om en konsekvensændring som følge af den gældende § 807, stk. 5, bliver til stk. 6.

Der henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Til § 5

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at lovens § 2 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>1. Efter § 79 b indsættes i <i>9. kapitel</i>:</p> <p style="padding-left: 2em;">»§ 79 c. Den, som idømmes fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse af §§ 119, 119 b, 123, 134 a, 192 a, § 244, stk. 1, §§ 245 og 246, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1, §§ 266, 288 og 291, lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller lovgivningen om knive og blankvåben, kan ved dommen gives opholdsforbud efter stk. 2.</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 2.</i> Ved opholdsforbud forstås et forbud mod at færdes og opholde sig på serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, og hvortil der er offentlig adgang, samt i nattelivszoner udpeget i medfør § 6 c i lov om politiets virksomhed. Et opholdsforbud efter 1. pkt. gælder i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5.</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 3.</i> Politiet kan meddele tilladelse til færden eller ophold i nattelivszoner omfattet af stk. 1, jf. stk. 2, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 4.</i> Forbud efter stk. 1 gives på tid op til 2 år regnet fra endelig dom. Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges forbuddet tilsvarende.</p> <p style="padding-left: 2em;"><i>Stk. 5.</i> Politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af serveringssteder om, hvilke personer der er meddelt opholds-</p>

	<p>forbud efter stk. 1. Videregivelsen må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbuddet.</p> <p><i>Stk. 6.</i> De oplysninger, som politiet videregiver i medfør af stk. 5, må kun behandles af indehavere, bestyrere og dørmænd, jf. dog stk. 8, nr. 3. Oplysningerne må kun behandles i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud efter stk. 1.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Indehavere, bestyrere og dørmænd har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som er nævnt i stk. 6. Det samme gælder andre personer, der i medfør af regler fastsat efter stk. 8, nr. 3, kan behandle de pågældende oplysninger. §§ 152 og 152 c – 152 f finder tilsvarende anvendelse.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Justitsministeren fastsætter nærmere regler om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tilladelser efter stk. 3, herunder indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser, 2) politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 5, 3) modtagerens tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysninger som nævnt i stk. 5, herunder om oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 6 nævnte, og 4) straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af nr. 3.«
	<p>2. I § 124 a indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Den, som forsætligt eller ved grov uagtsomhed overtræder et opholdsforbud efter § 79 c, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p>

	<p>I lov om politiets virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>1. Efter § 6 a indsættes før overskriften før § 7:</p> <p>»§ 6 b. Politiet kan med henblik på at fremme trygheden i et område udstedeforbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (tryghedsskabende opholdsforbud). Et tryghedsskabende opholdsforbud er ikke til hinder for almindelig færden i området.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter stk. 1 kan ske, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området. Det er i den forbindelse in forudsætning, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Overtrædelse af et forbud efter stk. 1 straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Et tryghedsskabende opholdsforbud efter stk. 1 kan meddeles for en periode på op til 30 dage. Beslutningen kan forlænges med op til 30 dage ad gangen. Beslutningen kan udformes, så forbuddet efter stk. 1 kun gælder på bestemte tidspunkter af døgnet.</p> <p><i>Stk. 5.</i> En beslutning som nævnt i stk. 1 træffes af politidirektøren eller den, som denne bemyndiger hertil. Beslutningen skal offentliggøres og indeholde en begrundelse og angivelse af det afgrænsede geografiske område og tidsrum, som beslutningen gælder for.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Politiet skal ved skiltning på det sted, der er omfattet af et forbud efter stk. 1, gøre opmærksom på forbuddet.</p>

	<p>»§ 6 c. Politiet kan for en nærmere bestemt periode udpege et afgrænset geografisk område (nattelivszone), hvor et opholdsforbud meddelt efter straffelovens § 79 c, stk. 1, finder anvendelse.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Udpegning af nattelivs zoner efter stk. 1 kan ske, hvor der i det pågældende område er en tæt koncentration af natklubber, barer, caféer og lignende med åbningstid efter kl. 24, og udpegningen af en nattelivszone vurderes at være egnet til at imødegå lovovertrædelser i aften- og nattetimerne.</p> <p><i>Stk. 3.</i> En beslutning som nævnt i stk. 1 træffes af politidirektøren eller den, som denne bemyndiger hertil. Beslutningen skal offentliggøres og indeholde en begrundelse og en angivelse af det afgrænsede geografiske område og tidsrum, som beslutningen gælder for.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1445 af 29. september 2020 foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 495. Forretningen kan foretages, selv om skyldneren ikke giver møde eller træffes. På rettens kontor kan der dog, hvis skyldneren ikke er mødt, ikke foretages udlæg i andet end fast ejendom eller andele i andelsboligforeninger eller aktier eller anparter i boligaktieselskaber eller bo-</p>	

<p>liganpartsselskaber omfattet af kapitel III i lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber i henhold til pantebrev, jf. § 478, stk. 1, nr. 6, eller for krav omfattet af § 478, stk. 2, som er sikret ved lovbestemt pant i det udlagte. <i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>1. I § 495, stk. 1, indsætte som 3. pkt.: »Der kan endvidere foretages udlæg i beslaglagt gods, der er i politiets besiddelse, for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.«</p>
<p>§ 801. Efter reglerne i dette kapitel kan der foretages beslaglæggelse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) til sikring af bevismidler, 2) til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, 3) til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning, og 4) når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning. <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>2. I § 801, stk. 1, nr. 3, udgår »og«.</p> <p>3. I § 801, stk. 1, nr. 4, ændres ».« til: », og«.</p> <p>4. I § 801, stk. 1, indsættes som nr. 5: »5) til sikring af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.«</p>
<p>§ 802. --- <i>Stk. 2.</i> Gods, som en mistænkt ejer, kan beslaglægges, såfremt</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og 2) beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter 	<p>5. § 802, stk. 2, nr. 2, affattes således: »2) beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre</p> <ol style="list-style-type: none"> a) det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen, eller b) krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om gælden har tilknytning til den sag, som mistanken angår.«

<p>straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekra- v eller forurettedes krav på erstatning i sa- gen. <i>Stk. 3-4. ---</i></p>	
<p>§ 805. --- <i>Stk. 3.</i> Ved beslaglæg- gelse til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bøde- krav eller forurettedes krav på erstatning finder reglerne i §§ 509-516 til- svarende anvendelse.</p>	<p>6. I § 805, stk. 3, ændres »eller forurettedes krav på erstatning« til: », forurettedes krav på erstatning eller krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden,«.</p>
<p>§ 807 d. --- <i>Stk. 2.</i> Gods, der er be- slaglagt efter § 802, stk. 2, og § 803, stk. 1, 2. pkt., eller sikkerhed, der er stillet efter § 805, stk. 2, anvendes først til fyl- destgørelse af forurette- des krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostnin- ger, dernæst krav på kon- fiskation efter straffe- lovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., og dernæst bødekrav. Retten kan undtagelsesvis træffe be-</p>	<p>7. I § 807 d, stk. 2, 1. pkt., ændres »og dernæst bødekrav« til: », dernæst bødekra- v og dernæst krav, der er under inddrivelse hos restanceind- drivelsesmyndigheden«.</p>

<p>stemmelse om en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse.</p> <p><i>Stk. 4. ---</i></p>	
<p><i>Stk. 5. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, bortfalder, når tiltalte ikke længere unddrager sig forfølgning, medmindre der er bestemte grunde til at antage, at tiltalte på ny</i></p>	<p>8. I § 807 d indsættes efter <i>stk. 4</i> som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 5.</i> En afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods til fyldestgørelse af krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, har uanset <i>stk. 3, 3. pkt.</i>, den virkning, at beslaglæggelsen bevarer sin gyldighed, jf. § 807 b, <i>stk. 2</i>, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former om det sikrede krav eller foretages udlæg for dette. Har retten i medfør af <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, bestemt, at en beslaglæggelse til sikring af et erstatningskrav bevarer sin gyldighed, regnes fristen fra rettens afgørelse efter <i>stk. 4, 2. pkt.</i> Sluttes en sag ved påtaleopgivelse eller frifindelse, bevarer en beslaglæggelse til sikkerhed for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset <i>stk. 3, 4. pkt.</i>, sin gyldighed, jf. § 807 b, <i>stk. 2</i>, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former om det sikrede krav eller foretages udlæg for dette. § 807 c finder tilsvarende anvendelse.«</p> <p><i>Stk. 5</i> bliver herefter <i>stk. 6</i>.</p>

<p>vil unddrage sig forfølgningen. Afgørelse om beslaglæggelsens bortfald træffes af retten ved kendelse.</p>	
<p>§ 1002, stk. 1--- <i>Stk. 2.</i> Har den, som er idømt ubetinget fængsel i 8 måneder eller mere, unddraget sig straffuldbyrdelsen, kan hans formue beslaglægges efter reglerne i kapitel 74. Foruden i de i § 807 d, stk. 5, nævnte tilfælde bortfalder beslaglæggelsen, når der er gået 10 år fra dommens afsigelse, medmindre retten efter begæring undtagelsesvis beslutter at opretholde den.</p>	<p>9. I § 1002, stk. 2, 2. pkt., ændres »stk. 5« til »stk. 6«.</p>